

ธนาคารออม

จุฬาลงกรณ์
ก่อสร้างสัมพันธ์
สรรค์สร้างสังคม

ฉบับที่ ๒๔ เดือนมิถุนายน ๒๕๖๔

- โลกยุคปกติใหม่ หลังไวรัสโควิด-๑๙
 - พื้นที่จัดการตนเอง อบต. แฉ่ง จ.นราธิวาส
 - (ร่าง) แผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)
 - ๔ พลังร่วมประสานและเชื่อมโยงการขับเคลื่อนงานเชิงพื้นที่
 - ชีวิตวิถีใหม่ เริ่มต้นที่ตัวเรา
 - การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- สู่ความยั่งยืน : เป้าหมายที่ ๔ ส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้

บทบรรณาธิการ

จุลสารธนาคารสมองฉบับนี้ ยังคงเต็มเปี่ยมไปด้วยเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์กับผู้อ่านทุกท่าน ในการนำความรู้ไปปรับใช้กับการทำงานและชีวิตประจำวัน เริ่มจากบทความที่น่าสนใจจากกรรมการ มพท. ในคอลัมน์ “ก้าวทันโลก” เรื่อง “**โลกยุคปกติใหม่ ช่วงไวรัสโควิด-๑๙**” ที่ได้กล่าวถึงนานาทัศนะเกี่ยวกับโลกยุคใหม่ของนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และคอลัมนิสต์จากสื่อต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ บทความถอดบทเรียนประจำฉบับ เรื่อง “**พื้นที่จัดการตนเอง อบต.แวง จ.นราธิวาส**” นายก อบต. หลึงกับการบริหารจัดการ อบต. แวง ที่ทำให้ชุมชนเข้มแข็งและยั่งยืน คอลัมน์ “สารพันสรรหามาฝาก” เรื่อง “**ชีวิตวิถีใหม่ เริ่มต้นที่ตัวเรา**” เป็นการนำเสนอการใช้ชีวิตในบริบทรูปแบบใหม่ให้เป็นนิสัย และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข รวมทั้งการสร้างเสริมสุขภาพที่ดีแบบพึ่งตนเอง ด้วยการเริ่มต้นจากตัวเราอย่างต่อเนื่องจนเป็นกิจวัตร บทความการเรียนรู้การนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เรื่อง “**การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ความยั่งยืน : เป้าหมายที่ ๔ ส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้**” ที่สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ในปัจจุบัน และคอลัมน์ “**เลียบเรียงเคียงรั้ววุฒิสภา**” เป็นการติดตามการทำงานของวุฒิสภา และภาคีเครือข่าย ในรูปแบบเล่าเรื่องด้วยภาพ

นอกจากนี้ ยังได้เพิ่มคอลัมน์ประจำฉบับอีก ๒ คอลัมน์ ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นปัจจุบัน ได้แก่ คอลัมน์ “**หมุดหมายแผนฯ ๑๓**” เริ่มจากการฉายภาพการจัดทำและร่างกรอบ

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ รวมทั้งความคิดเห็นเพิ่มเติมของวุฒิสภา ในหัวข้อ “**การจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓**” และคอลัมน์ “**ทิศทางอนาคตประเทศไทย**” เรื่อง “**๔ พลังร่วมประสานและเชื่อมโยงการขับเคลื่อนงานเชิงพื้นที่**” เป็นการเล่าถึงความเป็นมา วัตถุประสงค์ และผลสรุปการจัดเวทีในแต่ละครั้ง ซึ่งได้จัดมาแล้ว ๒ ครั้ง เนื้อหาสาระจะเป็นอย่างไร ติดตามอ่านรายละเอียดได้ภายในฉบับ

ขณะนี้ การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ยังมีความต่อเนื่องอยู่ไวรัสที่พบในไทยมีหลายสายพันธุ์ ทั้งสายพันธุ์อังกฤษ อินเดีย บราซิล และแอฟริกาใต้ และพบในคลัสเตอร์ใหม่เป็นจำนวนมากและกระจายไปยังจังหวัดต่าง ๆ ในวงกว้าง รวมทั้งไวรัสที่กลายพันธุ์มีการแพร่กระจายและเกิดอาการของโรคได้เร็วและรุนแรงขึ้น และลดประสิทธิภาพของความสามารถในการวินิจฉัย รวมทั้งลดประสิทธิภาพของวัคซีนและการรักษา เมื่อเทียบกับสายพันธุ์ดั้งเดิม ทำให้มีการติดเชื้อได้ง่ายขึ้นและผู้ติดเชื้อไม่ค่อยแสดงอาการเท่าใดนัก ด้วยความห่วงใยของคณะผู้จัดทำ จึงขอให้วุฒิสภา และผู้อ่านทุกท่านการดอง่ายตกเป็นเหยื่อชาติ ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ แม้กระทั่งญาติพี่น้องหรือเพื่อนที่สนิทใกล้ชิด สวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งเมื่อออกจากบ้าน หลีกเลี่ยงการเข้าไปในที่ชุมชนและสถานที่แออัด รักษาระยะห่างทางสังคม กินร้อนช้อนกลางของตนเอง และล้างมือบ่อย ๆ เมื่อสัมผัสสิ่งของหรือหลังจากกลับจากภายนอกบ้าน อบอุ่นร่างกายด้วยการออกกำลังกายอยู่เสมอให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง รวมทั้งการฉีดวัคซีนป้องกันโควิด เพื่อห่างไกลและก้าวข้ามจากไวรัสโควิดไปด้วยกัน แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้า

ต่อจากหน้า ๓

ตลาดมากขึ้น ให้มีการบริหารงานแบบธุรกิจเอกชนที่ต้องแสวงหากำไรให้ได้มากที่สุด ดูเหมือนว่าไวรัสโควิดกำลังเปลี่ยนแปลงแนวโน้มไปในทางตรงกันข้าม นำเรื่องเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพและสินค้าที่ผลิตด้วยแรงงาน ออกมาจากระบบตลาด ไปให้รัฐเป็นผู้ดูแลในมือของรัฐ แม้จะดีบ้างไม่ดีบ้างในบางเรื่อง แต่กิจกรรมเหล่านี้ไม่ต้องทำการผลิตขึ้นมาสำหรับเป็นมูลค่าในการแลกเปลี่ยนแต่อย่างใด การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ ทำให้ตัวผู้เขียนบทความเกิดความหวัง เพราะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีโอกาสช่วยชีวิตผู้คนมากมาย รวมทั้งในระยะยาวอาจทำให้พวกเขามีความสุขมากขึ้น และช่วยให้เกิดการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางด้านภูมิอากาศหรือภาวะโลกร้อนควบคู่ไปด้วย

อย่างไรก็ตาม แนวคิดทางเศรษฐกิจที่เห็นพ้องต้องกันมาร่วม ๔๐ ปี ยังเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการปรับเปลี่ยนกรอบคิดของบรรดานักการเมืองและที่ปรึกษา กรอบคิดนี้ตั้งอยู่บนความเชื่อว่า ตลาดเป็นเครื่องนำพาซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดี และตลาดกลับคืนสู่ภาวะปกติได้เสมอ

หลังจากภาวะวิกฤติระยะสั้น ๆ ทัศนคติแบบนี้มีอยู่ทั่วไปในประเทศตะวันตกหลาย ๆ ประเทศ แต่แข็งแกร่งมากในอังกฤษและสหรัฐอเมริกา ทั้ง ๒ ประเทศนี้มีความพร้อมในการรับมือกับไวรัสร้ายน้อยมาก ๆ และดูเหมือนจะมีทัศนคติยอมปล่อยให้ผู้สูงอายุและผู้มีความเสี่ยงในการติดโรคล้มตายไป ดีกว่าปล่อยให้เศรษฐกิจพังทลาย คือ ยอมนอนโลงไม่ยอมนอนบ้านกัน ปล่อยให้คนติดโรคไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะเกิดภูมิคุ้มกันหมู่โรคระบาดหยุดไปเอง

โควิด-๑๙ ทำให้เราได้เห็นข้อบกพร่องมากมายที่มีอยู่ในระบบของเราในปัจจุบัน การแก้ไขข้อบกพร่องเหล่านี้ต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงสังคมอย่างถอนรากถอนโคน จำเป็นต้องละทิ้งระบบตลาดและการใช้กำไรเป็นปัจจัยหลักขั้นพื้นฐานในการจัดระเบียบเศรษฐกิจ ในเวลาเดียวกันก็สร้างความเป็นไปได้ในการเสริมสร้างระบบที่มีความเป็นมนุษย์มากขึ้นจนสามารถรับมือกับโรคระบาดในอนาคตและวิกฤติโลกอื่นที่กำลังเกิดขึ้นได้

โลกยุคปกติใหม่ หลังไวรัส โควิด-๑๙

เมื่อไวรัสโควิด-๑๙ แพร่ระบาด จึงต้องกักตัวอยู่บ้าน ใช้เวลาว่าง ศึกษานานาทัศนะเกี่ยวกับโลกยุคใหม่ นิวนอร์มอลของบรรดานักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งคอลัมนิสต์จากสื่อต่าง ๆ หลายประเภทพอจะประมวลสรุปเป็นตอน ๆ มาเล่าสู่กันฟัง ดังนี้

เริ่มจากผลการศึกษานักเศรษฐศาสตร์ Simon Mair ที่เผยแพร่เป็นบทความลงใน THE CONVERSATION ก่อนเป็นรายแรก Simon Mair นำเสนอทัศนะทางเศรษฐศาสตร์ในโลกยุคปกติใหม่น่าสนใจมาก เขาเห็นว่าเศรษฐศาสตร์ยุคใหม่มีโอกาสนี้ที่จะปรับเปลี่ยนวิธีคิด ให้หันมาเป็นมิตรกับสุขภาพ ความมั่นคงในชีวิต คนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น แทนที่จะคิดกันในการออกแบบระบบเศรษฐกิจเพื่อเศรษฐกิจเดิม ๆ ที่อาศัยกลไกตลาดเป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากร เพื่อสร้างรายได้สูงสุดในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ยึดผลกำไรเป็นตัวเงินให้ได้มากที่สุด

เจ้าไวรัสสร้างโควิด-๑๙ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงอย่างหน้ามือเป็นหลังมือ มนุษย์ไม่อาจที่จะใช้วิธีการสู้รบปราบปรามเอาชนะมันได้แบบเดียวกับการจัดการเศรษฐกิจยามสงครามด้วยการขยายกำลังการผลิต ตรงกันข้าม มันบังคับให้มนุษย์ต้องเลือกวิธีลือคดวุ่น ปิดเมือง ปิดโรงงาน อยู่กับบ้านเฉย ๆ แต่มีการจ่ายเงินค่าตอบแทนในการดำรงชีพ ค่าจ้างมิได้ถูกกำหนดด้วยกลไกตลาด หรือผลผลิตภาพการผลิตของแรงงานเสมอไปอีกแล้ว กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีผลผลิตภาพการผลิตสูง ผลตอบแทนสูง ต้องถูกปิดกิจการลงไป ในขณะที่เดียวกันก็เกิดมีระบบเศรษฐกิจใหม่ที่ตั้งอยู่บนแนวคิดเศรษฐกิจเพื่อคนเพิ่มภาระทางด้านสุขภาพ อนามัย การจัดสวัสดิการสังคมมากขึ้น กิจกรรมทางด้านบริการสังคมเหล่านี้ มิได้เกิดขึ้นจากกลไกตลาดทำเงินหรือสร้างกำไรได้ยาก เพราะกำไรมาจากการเพิ่มผลผลิตภาพของการผลิตด้วยการใช้คนจำนวนน้อย กิจกรรมทางด้านการศึกษาสุขภาพต้องอาศัยปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนจำนวนมาก จึงมีต้นทุนสูง ทำให้ผลตอบแทนน้อยกว่าการเพิ่มผลผลิตภาพ ในสาขาสุขภาพอนามัยจึงมักจะมีอัตราต่ำกว่าในสาขาอื่น ๆ ทำให้ต้นทุนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเร็วกว่า

ดังนั้น จะเห็นว่าโควิดก่อให้เกิดแนวคิดใหม่ทางด้านเศรษฐกิจที่ต่างไปจากเดิม เรามักจะคิดถึงระบบเศรษฐกิจที่มีการซื้อขายสินค้าต่าง ๆ โดยเฉพาะสินค้า

เพื่อการบริโภค แต่มันไม่จำเป็นต้องเป็นเช่นนี้เสมอไป แท้ที่จริงแล้วหัวใจหลักของเศรษฐกิจ คงมิใช่แค่การแสวงหากำไรให้ได้มากที่สุด แต่เป็นวิธีการที่เราหาทรัพยากรมาใช้ เพื่อแปลงออกมาเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตที่มิใช่แค่การแสวงหาเงินหรือผลกำไรให้ได้มากที่สุด เช่น สุขภาพอนามัย อากาศไร้มลพิษ สิทธิเสรีภาพ ความพอเพียง เสมอภาค เป็นธรรมชาติ ความมั่นคงปลอดภัย หากหันมามองกันในอนาคต เราจะมองเห็นโอกาสในสภาวะปกติใหม่ที่จะมีชีวิตแตกต่างไปจากเดิม นั่นก็คือการผลิตสิ่งต่าง ๆ ให้น้อยลง โดยไม่ต้องเพิ่มความทุกข์ยากกันมากขึ้น (แบบที่เคยพูดกันว่า ยิ่งเศรษฐกิจดี สังคมก็ยิ่งมีปัญหา การพัฒนาไม่ยั่งยืน) ซึ่งสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง

ไวรัสโควิด-๑๙ ทำให้หลักคิดที่ว่า คนต้องทำงาน สร้างผลผลิตจึงจะมีรายได้ กลายเป็นว่า คนมีความชอบธรรมที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้จากการกักตัวอยู่บ้าน และมีรายได้โดยไม่ต้องทำงาน นโยบายการทุ่มเทเงินงบประมาณด้วยการก่อหนี้เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ ตามทฤษฎีของ Keynes ที่เคยใช้ฟื้นฟูเศรษฐกิจได้ผลหลังสงครามโลก ครั้งที่ ๒ แต่นำมาใช้ไม่ได้ผลสำหรับกรณีวิกฤติโควิดนี้ เพราะยังมีกิจกรรมทางเศรษฐกิจมากขึ้น โรคภัยระบาดควบคุมยากมากขึ้น การฟื้นฟูเศรษฐกิจกับการควบคุมโรคมันเดินสวนทางกัน

ทั้งหมดนี้ นับว่าเป็นการสวนทางกับกระแสนิยมหลัก การดำเนินนโยบายเศรษฐกิจตลอดระยะเวลา ๔๐ ปีที่ผ่านมา ซึ่งตั้งอยู่บนความเชื่อว่าการกลไกตลาดและมูลค่าการแลกเปลี่ยนเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการบริหารเศรษฐกิจและกิจการต่าง ๆ ของรัฐ จึงถูกกดดันให้แปลงสภาพเข้าสู่ระบบ

พื้นที่จัดการตนเอง อบต.แวง จ.นราธิวาส

บทความนี้เป็นกรณีศึกษาพื้นที่
ภายใต้การนำของผู้หญิง **จุฑามณี หามะ**
หรือ **กะนิง นายก อบต.หญิงคนแรก**
ของตำบลแวง อำเภอแวง จังหวัด
นราธิวาส และยึดหลักปฏิบัติของศาสนา
อิสลามในการประสานความร่วมมือ
ในพื้นที่ เพื่อขับเคลื่อนดำเนินการตามหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
ภายใต้สังคมของอิสลามิกชนที่มีข้อถกเถียงเรื่องบทบาทหน้าที่สตรี
ความเชื่อว่าผู้หญิงควรประกอบภารกิจในบ้านเรือนให้เรียบร้อย
เสียก่อนจะไปทำอะไรอื่น และข้อจำกัดที่เคร่งครัดกว่าผู้ชาย
ทั้งการเข้าสถานที่ต่าง ๆ การแต่งกาย และการประกอบอาชีพ
การดำรงตำแหน่งนายก อบต. ของกะนิง คือปรากฏการณ์ที่พบเห็น
ได้ยาก ไม่เพียงเป็นผู้นำหญิงเท่านั้น เธอได้รับความไว้วางใจ
จากประชาชนให้ดูแลสารทุกข์สุกดิบของสมาชิกราว ๗,๒๐๐ คน
ในตำบล ต่อเนื่องมายาวนาน ๓ สมัย รวมทั้งหมด ๑๖ ปี

จากตำบลห่างไกลแห่งหนึ่งในแผนที่ที่เข้าไม่ถึงโอกาส
นานับประการ นายกฯ จุฑามณีได้ยกระดับแวงให้กลายเป็น
ศูนย์เชี่ยวชาญการสร้างโอกาสทางสังคม ที่ผู้นำหลายตำบล
ต้องขอแวะเวียนมาเยี่ยมชมเป็นตัวอย่าง มีกลุ่มสังคมกลมเกลียว
แน่นแฟ้นแบบไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง สร้างอาชีพให้ชาวบ้านลืมตา
อ้าปากได้ด้วยรอยยิ้ม ในจังหวัดที่ถูกจัดอันดับให้มีอัตราความยากจน
สูงติด ๕ อันดับแรกของประเทศ และรวมพลคนในชุมชนกัน
เพื่อฝ่าภัยครั้งแล้วครั้งเล่า รวมถึงภัยวิกฤตอย่าง COVID-19

ปูพื้นฐานตำบลแวง

ตำบลแวงตั้งอยู่ในพื้นที่ราบลุ่ม ภูเขาสูง แหล่งน้ำธรรมชาติ
พุ่มไม้เตี้ย และผาหยดน้ำบ้านกรือฮออันเนื่องมาจากพระราชดำริ
เป็นพื้นที่เก็บน้ำที่อุดมสมบูรณ์และมีน้ำใช้ได้ตลอดปี และอยู่ใกล้เขต
รักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา ที่มีทิวทัศน์งดงามและเป็นแหล่งชม
นกเงือกที่สำคัญของประเทศ มีพื้นที่ประมาณ ๕๖.๔๑ ตร.กม.
แบ่งเป็น ๗ หมู่บ้าน ประชากรทั้งหมด ๑,๕๐๑ คน ครัวเรือน ๗,๒๕๑ คน
เป็นหญิงและชายอย่างละครึ่ง ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม
อาชีพหลักของชุมชน ได้แก่ การเกษตร และรับจ้างทั่วไป รายได้

เฉลี่ย ๔๙,๓๖๘. บาทต่อคนต่อปี ชาวบ้านมีการรวมกลุ่มกัน
ประกอบอาชีพ อาทิ กลุ่ม SML กลุ่มปักจักรวานิดา กลุ่มสตรี
สร้างสุขเสริมรายได้ กลุ่มชาเจ๊ะเหม เอสแอนเอสโฮมสเตย์
และกลุ่มทางสังคมที่ช่วยเหลือกัน เช่น กลุ่มเยาวชนสร้างสุขกำลังสาม
กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน (อสม.) กลุ่มสวัสดิการชุมชน
ตำบลแวง กลุ่มจัดการกูโบร์ เป็นต้น

อีกทั้งมีกองทุนที่ดูแลสวัสดิการและช่วยเหลือกันตั้งแต่เกิดจนตาย
ของคนในชุมชน อาทิ กองทุนเงินออมในโรงเรียนผู้สูงอายุ กองทุนกือฮอ
ชุมชนตำบลแวง กองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุ กองทุนจัดการกูโบร์ กองทุน
ชาวนา กองทุนเพื่อเด็กกำพร้า ทั้งนี้ ชุมชนมีการสืบทอดวัฒนธรรม
ประเพณีมาอย่างยาวนานตามหลักศาสนาอิสลามที่เคร่งครัด ได้แก่
ประเพณีเข้าสู่นัดหมี่ (การขลิบอวัยวะเพศชาย) ประเพณีเมาลิด
วันกวนอาซูรอ ลงแขกเกี่ยวข้าว และการทำขนมตูปะ (ขนมที่ใช้
ในวันออกจากการถือศีลอด) รวมถึงผู้คนนิยมพบปะกันที่มีสยิด
และร้านน้ำชาในตอนเช้าและเย็น

ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

เมื่อรับตำแหน่งอันท้าทาย นายกฯ จุฑามณีเลือกจัดวางให้อยู่ลำดับ
ความสำคัญแรก ๆ คือ การรวมกลุ่มชุมชนให้เข้มแข็ง เพราะมองว่าแวง
มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมาอย่างต่อเนื่องพอสมควร แต่ยังขาด
การร่วมมือกันของผู้คนเพื่อแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน และส่งเสริมคุณภาพชีวิต
ที่ดีขึ้น

เพื่อให้การดำเนินงานตอบโจทย์ชุมชนอย่างแท้จริง นายกฯ ร่วมมือ
กับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
(สสส.) วิจัยและจัดเก็บข้อมูลของชุมชนอย่างละเอียด ทำให้เห็น
ปัญหาชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนแต่ละกลุ่มจริง ๆ เช่น กลุ่มชุมชนดั้งเดิม
มีการทำงานที่ผูกพันกับหลักปฏิบัติทางศาสนา จากบริบทสังคมที่มี
ชาวมุสลิมและมุสลิมะฮ์มากถึงร้อยละ ๙๕ ได้เชิญชวนผู้นำทางศาสนา
ที่ผู้คนนับถืออย่างโต๊ะอิหม่ามเข้ามามีบทบาทช่วยรวมมวลชน
และแปลงมัสยิดเป็นศูนย์กลางจัดกระบวนการมีส่วนร่วมอย่าง **‘สภาซุรอ’**
สำหรับรับฟังปัญหาและวางแผนพัฒนาชุมชนร่วมกัน

ข้อมูลจากพื้นที่ได้นำมาพัฒนาเป็นระบบสวัสดิการ กองทุน
และนโยบายต่าง ๆ ที่คำนึงถึงคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกเงื่อนไขชีวิต
โดยไม่หลงลืมกลุ่มคนเปราะบางใด เช่น กองทุนซารีกัตมาตี ที่ชวนคน
มาบริจาคเข้ากองทุนกลาง เพื่อนำไปช่วยเหลือ

ค่าทำศพคนละ ๕,๐๐๐ บาท แบบไร้ดอกเบี้ยตามหลักอิสลาม ให้แก่ครอบครัวที่ต้องการ อีกทั้งกองทุนอัลอัยตามเพื่อเด็กกำพร้า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียนผู้สูงอายุที่ไม่เพียงแต่เบิกจ่าย เบี้ยผู้สูงอายุและทำกิจกรรมทั่วไป แต่ปฏิบัติตามหลัก ๕ อ. คือ อาหาร อาชีพ ออกกำลังกาย อาสา และออมทรัพย์ มีการชวนกันเก็บเงิน ร่วมกับเพื่อน ๆ อย่างสนุกสนานทุกสัปดาห์เพื่อเก็บไว้ใช้ตามฝัน วัยเก่า ให้ความรู้ด้านสุขภาพและการประกอบอาชีพ มีอาสาสมัคร คอยดูแลเยี่ยมเยียน ไม่ต้องเหงาอยู่บ้านเพียงลำพัง ส่วนอีกพื้นที่ สำคัญสุดคลาสสิกคือร้านน้ำชาและสภากาแฟ ถูกนำมาเป็นแหล่ง รวมพลที่ใช้ประชาสัมพันธ์ข่าวสารและระดมความคิดเห็น สอดคล้อง กับวิถีชีวิตของชาวมุสลิม

สร้างคนรุ่นใหม่

เมื่อชุมชนร่วมมือกันอย่างดี คนรุ่นใหม่ก็เกิดแรงบันดาลใจ อยากช่วยกันขับเคลื่อนไปข้างหน้าผ่านการเลือกใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ โดย อบต. สนับสนุนเยาวชนอย่างเต็มที่ ทำให้คนรุ่นใหม่รู้สึกว่าเป็นเจ้าของพื้นที่ เกิดกลุ่มอย่าง “เยาวชนสร้างสุขกำลังสาม” รวมตัวกันเพื่อทำงานจิตอาสา จัดค่ายและกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้คน และเกิดการพัฒนากลุ่มอื่น ๆ ต่อยอด เช่น “กลุ่มกุ่มปึง” ทำงานด้านศิลปวัฒนธรรม ผึกหัดและเล่นดนตรีด้วยกัน จนเกิด เป็นรายได้ที่นำมาจัดสรรให้สมาชิก การจัดตั้งกองทุนใหม่ ๆ ที่ดูแล จัดการตัวเองในหมู่บ้าน อันเป็นหลักประกันที่ทำให้เกิดความมั่นคง มากขึ้น

เห็นได้ว่าการทำงานของ อบต.แวง ได้นึกถึงคนทุกฝ่าย ชุมชน ชาวแวงจึงมั่นใจว่าตัวเองจะได้รับการดูแล ตั้งแต่เกิดจนสิ้นใจ และมีโอกาสเป็นส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงสังคมของพวกเขา

กลับมาที่รากฐาน

อีกหนึ่งเรื่องที่ผู้นำชุมชนทุกคนต้องทำอย่างหนัก แบบหลีกเลี่ยงไม่ได้คือ การพัฒนาเศรษฐกิจและส่งเสริมอาชีพ ให้มีรายได้ยั่งยืน ที่แวง อาชีพหลักเดิมของชุมชนคือเกษตรกรรม การทำนา แต่ราว ๑๐ กว่าปีก่อน ชาวบ้านหันไปผลิตและรับจ้าง กรีดยางพาราเพราะผลตอบแทนที่ดึงดูดใจ แต่เมื่อเวลาผ่านไป ราคายางตกต่ำลงถึงขั้นวิกฤต นายกฯ จุฑามณี จำเป็น ต้องหาทางออกใหม่ให้แก่ชุมชน คือการให้ความรู้แก่ชาวบ้าน ส่งเสริมการลดรายจ่ายให้พอดีกับตัวเอง ผลักดันให้ปลูกพืชผักสวนครัวที่ปลอดภัยไว้กินเอง รวมถึงสนับสนุนโรงเรียนชาวนา และฟื้นฟูนาร้างให้คนกลับมาดูแลนาข้าว เน้นย้ำการปลูก แบบเกษตรอินทรีย์ ให้คนปลูกสิ่งที่ตัวเองจะกล้ากิน และช่วยส่งเสริม ให้อนุรักษ์ ๒ พันธุ์ข้าวท้องถิ่นอย่างชื่อริบูกันตัง และมะจานู ช่วยสร้างรายได้ พร้อมเกิดความมั่นคงทางอาหารที่เป็นเสมือน ภูมิคุ้มกันของชุมชน เมื่อเกิดน้ำท่วมช่วงที่ฝนตกชุกเป็นพิเศษ ๓-๔ เดือนในจังหวัด ชาวบ้านยังมีข้าวเก็บไว้กินเอง วัตถุดิบที่ได้ จากการหันมาทำเกษตรยังสามารถนำไปแปรรูปเป็นอย่างอื่นต่อ อาทิ ขนมนี้เล้งที่ทำจากใบเหลียง สูตรลับของกลุ่มสตรีสร้างสุข เสริมรายได้ และชาเจ๊ะเหมที่ขึ้นชื่อและหาได้เพียงที่นาริवास ถือเป็น การสร้างเอกลักษณ์ให้ท้องถิ่น

นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนอีกหลากหลายกลุ่ม ทั้งกลุ่ม สัมโฆณ ปุยอินทรีย์ อนาคตกุ่มปึง เสน่ห์แห่งศรัทธา ที่นำดนตรี มาเป็นสื่อการสอนศาสนาของเยาวชนและจัดเป็นงานแสดง กลายเป็นแหล่งรายได้ใหม่ ๆ จากสิ่งเดิมที่พอมืออยู่ ที่ทำให้คุณภาพชีวิต ชาวแวงดีขึ้น

นายกฯ จุฑามณี เคยเน้นการสนับสนุนงบประมาณ ให้ลองทำไปก่อน แต่ปรากฏว่าไม่ยั่งยืน เพราะไม่ได้มาจาก ความสมัครใจ ต้องลงไปคุยว่ารักที่จะทำสิ่งนี้จริงไหม และกระตุ้น ให้รู้สึกว่าจะอยากทำให้สำเร็จ

ชนะภัยแวง

เมื่อปี ๒๕๖๓ การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ทำให้แวง เป็นพื้นที่สีแดง ประสบการณ์การรวมกลุ่มที่เหนียวแน่น ทั้งเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติงานและจิตอาสา เช่น ผู้ใหญ่บ้านและ อสม. เพื่อรับมือกับ ภัยต่าง ๆ ช่วยให้พวกเขาารู้จักมักคั่นและประสานงานกันเพื่อรับมือ วิกฤต แจกจ่ายหน้ากากอนามัยและข่าวสาร เปิดห้องประชุมของตำบล ให้กลายเป็นสถานที่กักกันผู้ป่วย และติดตั้งนวัตกรรมอ่างล้างมือ แบบใช้เท้ากดอย่างรวดเร็ว

นายกฯ จุฑามณี ยืนยันว่าจะผ่านวิกฤตไปไม่ได้เลย หากไม่ได้รับ ความช่วยเหลือของชุมชนที่ร่วมปลูกฝังกันมาเป็นเวลานาน

พร้อมทำงาน มีหัวใจจิตอาสา ไม่เห็นแก่ตัว พอร่วมมือกันแล้ว ปัญหาที่ไม่หนักหนา แก้ได้ทุกอย่างที่เข้ามา ไม่มีอะไรน่ากลัว ถ้าคนมีความรู้และคุณธรรม

นำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง..สู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

กล่าวได้ว่าพื้นที่จัดการตนเอง อบต.แวง ได้มีการนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกระบวนการพัฒนาชุมชน ด้วยการ**ระเบิดจากข้างใน** ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ ในกิจกรรมที่มาจากความต้องการของชุมชน รักที่จะทำให้สำเร็จ มีความ**พอประประมาณ** โดยการพัฒนาบนฐานทรัพยากรของตนเอง/ชุมชน **ความมีเหตุผล** จากการส่งเสริม การลดรายจ่ายให้พอดีกับตัวเอง ทำการเกษตรที่ปลอดภัย การสร้าง**ภูมิคุ้มกัน** ด้วยการสร้างระบบสวัสดิการและกองทุน โดยคำนึงถึงคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกเงื่อนไขชีวิต ไม่หลงลืมกลุ่มคนเปราะบางใด ๆ **ความรู้** ใช้ข้อมูลชุมชนในการวางแผนพัฒนาพื้นที่ **คุณธรรม** ให้ความช่วยเหลือคนทุกกลุ่มวัยของชุมชนที่ร่วมปลูกฝังกันมาเป็นเวลานาน พร้อมทำงาน มีหัวใจจิตอาสา และไม่เห็นแก่ตัว

ผลจากการพัฒนาชุมชนแวงมากกว่า ๑๖ ปี ทำให้ชุมชนมีความก้าวหน้ามากขึ้น คนในชุมชนได้รับการดูแลทั้งด้านรายได้ สุขภาพ สวัสดิการ คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การบรรลุ**เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน** ในหลายมิติ ดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ ขจัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกที่ ชุมชนแวงมีกลุ่มอาชีพ ที่ส่งเสริมเศรษฐกิจหลากหลายกลุ่ม ครอบคลุมทุกกลุ่ม ทุกช่วงวัย ได้แก่ กลุ่มชาเงาะเหม กลุ่มส้มโชกุน กลุ่มโรงเรียนชาวนา กลุ่มปักจิ้งจาวนิดา กลุ่มอนาชีตกุมปัง ที่นำดนตรี มาเป็นสื่อในการสอนศาสนา และรับงานแสดงในงานพิธีต่าง ๆ อันเป็นการสร้างรายได้ สร้างอาชีพ และสร้างโอกาสในการมีงานทำของคนในชุมชน

เป้าหมายที่ ๓ การมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี อบต. และชุมชนร่วมกันสร้างระบบ สวัสดิการที่ดีและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในตำบลแวง ด้วยการตั้งกองทุนต่าง ๆ ขึ้นมาดูแล คนทุกกลุ่มวัย โดยเฉพาะคนยากจน เช่น กองทุนซารีกัดมาตี กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล แวง เป็นต้น การทำเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์ และปลูกพืชผักสวนครัวที่ปลอดภัยไว้กินเอง

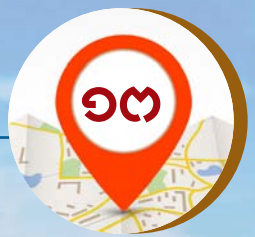
เป้าหมายที่ ๕ การสร้างความเท่าเทียมทางเพศ และ**เป้าหมายที่ ๘ การส่งเสริม การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน** โดยการส่งเสริมบทบาทสตรีในการขับเคลื่อน การพัฒนาชุมชนแวง จนเกิดเป็นกลุ่มอาชีพที่สำคัญ เช่น กลุ่มปักจิ้งจาวนิดา ผลิตภัณฑ์ผ้าชุมชน ระดับ OTOP ๕ ดาว กลุ่มสตรีแม่บ้านอาหารไทย กลุ่มชาเงาะเหม กลุ่มปลูกชาอัสสัม เป็นต้น

และนางสาวจุฑาภรณ์ หามะ ได้รับความไว้วางใจ ให้เป็นผู้นำหญิงคนแรกที่ดำรงตำแหน่ง นายกฯ อบต. แวง มานานถึง ๓ สมัย

เป้าหมายที่ ๑๗ ความร่วมมือเพื่อการ พัฒนาที่ยั่งยืน อบต.แวง ประสานกับหน่วยงาน ภายนอกและภายในพื้นที่ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ให้เข้ามาร่วมส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ อาทิ สำนักงานหลักประกันสุขภาพ แห่งชาติ (สปสช.) กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานกองทุน สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เทศบาลตำบลปริก โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบล

บทสรุปส่งท้าย

ตลอดระยะเวลา ๑๖ ปี ตั้งแต่นายกฯ จุฑาภรณ์ เข้ามารับตำแหน่ง ได้สร้างทีมงาน อบต. ให้เข้มแข็ง มีจิตอาสาที่จะช่วยเหลือชุมชนให้มี คุณภาพชีวิตที่ดี สร้างคนทุกกลุ่มวัยให้มีจิตใจ เอื้ออาทรและสามารถดำรงชีวิตได้ตามอัตภาพ ของตนเอง โดยการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ กองทุน สวัสดิการและให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ โรงเรียนผู้สูงอายุ และสนับสนุนเยาวชนให้มีความรู้สึกรักเป็นเจ้าของพื้นที่ จนเกิดการพัฒนา ต่อยอดเป็นกลุ่มอื่น ๆ ตามลำดับ รวมทั้ง ได้สร้างสายใยระหว่างคนในชุมชนเป็นอย่างดี นับว่าเป็นการวางรากฐานที่เข้มแข็งในการสร้าง ชุมชนแวงให้เติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ต่อไป

(ร่าง) กรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓

(พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

ประเทศไทยประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ เป็นกรอบการพัฒนาประเทศ ในช่วงปี ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ต่อมาพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ระบุให้ยังคงใช้ต่อไปจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ ขณะนี้ เหลือเวลาอีกปีกว่า ๆ จะสิ้นสุดการใช้แผนดังกล่าวแล้ว และอยู่ระหว่าง กระบวนการจัดทำแผนที่จะใช้เวลาประมาณ ๒ ปี นับตั้งแต่ การยกร่างกรอบ การระดมความเห็นเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งประเทศ การปรับปรุงร่างแผน การนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และรัฐสภา และการนำขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ประกาศใช้ในเดือนตุลาคม ๒๕๖๕

(ร่าง) กรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

สศช. ได้ยก (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) และได้รับฟังความเห็นแล้ว และนำเสนอสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก

ประกอบด้วย ๑๐ ประเด็น ได้แก่

(๑) **ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี** โลกกำลังเข้าสู่ยุคที่เทคโนโลยี ดิจิทัลจะมีความซับซ้อนและ ถูกใช้อย่างแพร่หลายมากขึ้น

(๒) **การเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง ประชากร** โครงสร้างประชากร

ของโลกจะมีสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และวัยแรงงาน ที่ลดลง (๓) **การดูแลสุขภาพและการรักษาพยาบาล** มีความต้องการดูแลสุขภาพเชิงป้องกันจากปัญหาของโรคไม่ติดต่อ เรื้อรัง (NCDs) และอาหารและสินค้าเพื่อสุขภาพ รวมทั้งการนำ เทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการให้บริการสาธารณสุข (๔) **การขยายตัวของความเป็นเมือง** ความเป็นเมืองเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทั่วโลก คาดว่าภายใน ๓๐ ปี ประชากรถึงร้อยละ ๗๐ ของโลกจะอยู่ในเขตเมือง และมีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในเขตเมืองมากขึ้น (๕) **การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** อุณหภูมิเฉลี่ยของโลก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วกว่าที่คาดไว้ในอดีต

(๖) ความพยายามระดับโลก

ในการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก หลายประเทศได้ตั้ง เป้าหมายที่จะบรรลุการปล่อยก๊าซ

เรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ภายในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๖๐๓

(๗) **พลังงานหมุนเวียนและยานยนต์ไฟฟ้า** การลงทุน

ในพลังงานหมุนเวียนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ทั่วโลก และเร่งการคิดค้นและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ที่ขับเคลื่อน

ด้วยไฟฟ้าจากแบตเตอรี่หรือเซลล์เชื้อเพลิงไฮโดรเจน (๘) **แนวโน้มเศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ** ขั้วอำนาจใหม่เช่นจีนกับขั้วอำนาจ

เดิมอย่างสหรัฐอเมริกา อาจก่อให้เกิดการดำเนินมาตรการกีดกัน

ทางการค้าระหว่างประเทศ และภาพรวมการค้าของโลกได้รับ

ผลกระทบ (๙) **การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมทางสังคม** ลักษณะนิสัยของประชากรเจนเนอเรชั่นวาย ที่ต้องการค้นหาโอกาส

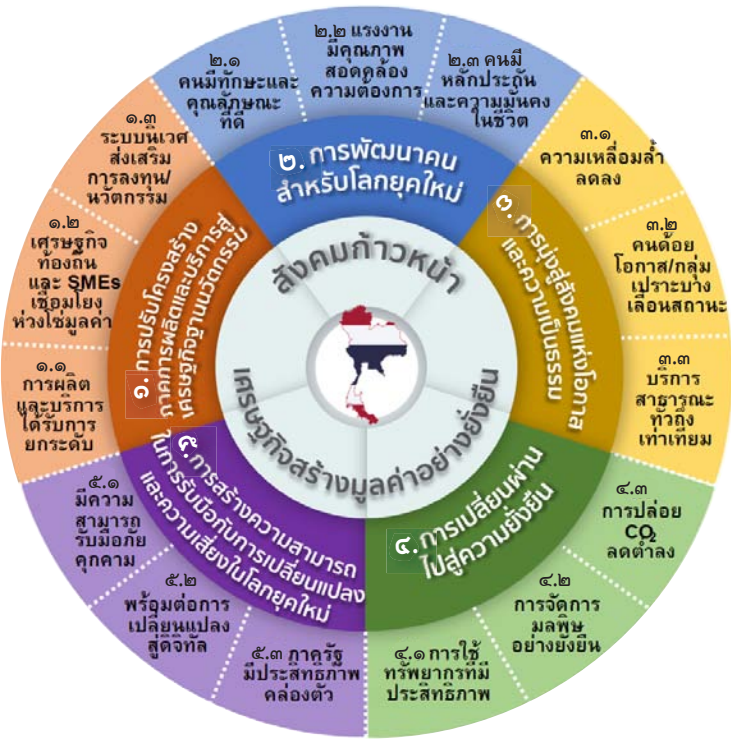

และความท้าทายใหม่ ๆ และเน้นความสมดุลระหว่างการทำงานและการใช้ชีวิตส่วนตัว ส่งผลให้อัตราการย้ายถิ่นและการย้ายงานสูงขึ้น และอัตราการเกิดจะน้อยลง และ (๑๐) **อนาคตของงานและพฤติกรรมการดำรงชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป** งานบางประเภทจะเลือนหายไป และเกิดงานประเภทใหม่ขึ้นมาทดแทน รวมทั้งแรงงานที่มีทักษะความสามารถเฉพาะด้านเทคโนโลยีจะเป็นที่ต้องการมากขึ้น

๒. โอกาสและความเสี่ยงที่สำคัญ

จากการวิเคราะห์สถานะของประเทศและผลจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต สามารถสรุปโอกาสและความเสี่ยงที่สำคัญได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ชาติ	โอกาส	ความเสี่ยง
ความมั่นคง	- การใช้ Big Data เพื่อป้องกันภัยคุกคามทางความมั่นคง - การพัฒนาระบบบริหารภาครัฐให้โปร่งใสและเข้าถึงง่าย - การเสริมสร้างบทบาทของไทยในเวทีระหว่างประเทศ	- การถูกโจมตีทางไซเบอร์สูงขึ้น - ภัยพิบัติและสาธารณภัยเกิดขึ้นบ่อยครั้ง และรุนแรงขึ้น
ความสามารถในการแข่งขัน	- การสร้างรายได้จากอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ - การสร้างรายได้จากบริการโลจิสติกส์	- ผลผลิตการผลิตรวมลดลง - การพึ่งพิงเทคโนโลยีจากต่างประเทศสูงขึ้น - SMEs สูญเสียศักยภาพในการแข่งขัน - ภาคเกษตรมีความสามารถในการผลิตลดลง - ภาคการท่องเที่ยวไม่สามารถฟื้นตัวและปรับตัวตามความต้องการที่เปลี่ยนไป - อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัลไม่สามารถพัฒนาได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี - อุตสาหกรรมยานยนต์สูญเสียส่วนแบ่งในตลาดโลก
การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์	- การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการฝึกอบรมด้วยเทคโนโลยี - การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	- การขาดแคลนแรงงานทักษะสูง - ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและการฝึกอบรม - การขาดแคลนทักษะทางพฤติกรรม (Soft Skills) และค่านิยมวัฒนธรรมที่เหมาะสม
การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	- การพัฒนาเศรษฐกิจเชิงพื้นที่ - การลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้า	- คนจนขยับสถานะได้ยากขึ้น - การเพิ่มขึ้นของความเหลื่อมล้ำ - การขยายตัวของแรงงานนอกระบบ - ความยั่งยืนทางการคลังของระบบความคุ้มครองทางสังคม
การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	การลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและมลพิษทางอากาศ ด้วยพลังงานหมุนเวียนและเทคโนโลยีชีวภาพ	- ภัยธรรมชาติมีแนวโน้มเพิ่มความถี่และความรุนแรง - ปริมาณขยะและน้ำเสียที่ไม่สามารถจัดการได้ จะมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น - ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศจะเสื่อมโทรมมากขึ้น
การปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ	การปรับใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในภาครัฐอย่างเต็มรูปแบบ	- ความไม่ยั่งยืนทางการคลัง - ความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากกฎระเบียบที่ล้าสมัยเพิ่มสูงขึ้น - โครงสร้างภาครัฐขัดขวางการพัฒนาและไม่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน

๓. วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา

กรอบการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ มีจุดประสงค์เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” โดยมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวหน้าพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูงขึ้น และคำนึงถึงความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม จึงได้กำหนดเป้าหมายหลักและขอบเขตของเป้าหมายหลัก ใน ๕ ด้าน ดังนี้

เป้าหมายหลักที่ ๑ การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม โดยภาคการผลิตและบริการที่สำคัญได้รับการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันให้สูงขึ้น สามารถตอบโจทย์การพัฒนาเทคโนโลยีและสังคมยุคใหม่ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจท้องถิ่นและผู้ประกอบการรายย่อยสามารถเชื่อมโยงกับห่วงโซ่มูลค่าของภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย และประเทศไทยมีระบบนิเวศที่ส่งเสริมการค้า การลงทุน และการพัฒนานวัตกรรม

เป้าหมายหลักที่ ๒ การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ โดยพัฒนาคนไทยให้มีทักษะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่และมีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม คนมีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และคนไทยมีหลักประกันและได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่ส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต

เป้าหมายหลักที่ ๓ การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม ให้ความสำคัญกับการลดความเหลื่อมล้ำ ทั้งในเชิงรายได้ ความมั่งคั่ง และโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจ กลุ่มเปราะบาง และผู้ด้อยโอกาสมีโอกาสนในการเลื่อนขั้นทางเศรษฐกิจและสังคมสูงขึ้น และประชาชนทุกกลุ่มได้รับบริการสาธารณะที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

เป้าหมายหลักที่ ๔ การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน

โดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติในการผลิตและบริการอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ ปัญหามลพิษที่สำคัญได้รับการจัดการด้วยวิธีการที่ยั่งยืน โดยเฉพาะมลพิษทางอากาศ ขยะ และมลพิษทางน้ำ และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศมีแนวโน้มลดลง เพื่อมุ่งสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ในระยะยาว

เป้าหมายหลักที่ ๕ การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและการเปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทโลกใหม่ เพื่อให้ประเทศไทยมีความสามารถในการรับมือและแสวงหาโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในอนาคต โดยเฉพาะการเป็นสังคมสูงวัย การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยจากโรคระบาด และภัยคุกคามทางไซเบอร์ ประเทศไทยมีโครงสร้างพื้นฐานและกลไกทางสถาบันที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัล และโครงสร้างและระบบการบริหารงานของภาครัฐมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล

๔. หมายเหตุการพัฒนา

เพื่อให้การถ่ายทอดเป้าหมายหลักไปสู่การขับเคลื่อนที่ชัดเจนในลักษณะของวาระการพัฒนา (Agenda) และเอื้อให้เกิดการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงานและภาคส่วน ในการผลักดันการพัฒนาให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม จึงได้กำหนด**หมายเหตุการพัฒนา (Milestones)** ที่บ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ ‘เป็น’ มุ่งหวังจะ ‘มี’ หรือต้องการจะ ‘บริหารจัดการ’ ซึ่งแต่ละหมายเหตุสามารถสนับสนุนเป้าหมายหลักได้มากกว่าหนึ่งด้าน และบูรณาการได้หลากหลายมิติ โดยมีหมายเหตุ ๑๓ ประการ ประกอบด้วย

หมายเหตุที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง โดยพัฒนาขีดความสามารถของเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการเกษตรแปรรูปในการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และองค์ความรู้ในการปรับปรุงการผลิตสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลผลิต และเพิ่มศักยภาพทางการตลาด ยกระดับกระบวนการผลิตทางการเกษตรและการจัดการด้านโลจิสติกส์ตลอดห่วงโซ่อุปทานให้ได้มาตรฐานคุณภาพและความปลอดภัยในระดับสากล และเชื่อมโยงภาคเกษตรกับภาคการผลิตเป้าหมายอื่น โดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยวและบริการทางการแพทย์และสุขภาพ

หมวดหมู่ที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและ **ความยั่งยืน** ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ ควบคู่กับการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน ความสมบูรณ์ทางธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว เสริมสร้างความสามารถของภาคการท่องเที่ยวในหลากหลายมิติ และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับอุตสาหกรรมและบริการอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับศักยภาพของไทย รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ประกอบการในการวางแผน และออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับบริบททางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของพื้นที่

หมวดหมู่ที่ ๓ ไทยเป็นผู้นำด้านการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าของอาเซียน โดยเสริมสร้างศักยภาพการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทาน ทั้งด้านการพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาและปรับทักษะแรงงาน การบริหารจัดการ ชากแบตเตอรี่และซากรถยนต์ รวมถึงการปรับปรุงระบบการคมนาคมขนส่ง และระบบพลังงานให้เหมาะสมกับการใช้งานยานยนต์ไฟฟ้า ตลอดจนมีมาตรการ รองรับผู้ได้รับผลกระทบกลุ่มต่าง ๆ และการเปลี่ยนผ่านอย่างชัดเจน

หมวดหมู่ที่ ๔ ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง ให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพและขยายศักยภาพการให้บริการของระบบ สาธารณสุขของไทย รวมทั้งการบริหารจัดการทรัพยากรด้านสาธารณสุขให้มีการกระจายตัวอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับผู้รับบริการทั้งในและต่างประเทศ สนับสนุนการพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นในด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรไทย และพัฒนาความสามารถของระบบบริการ สุขภาพในการรับมือกับโรคระบาดร้ายแรงและโรคอุบัติใหม่

หมวดหมู่ที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและจุดยุทธศาสตร์ **ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค** โดยการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานและ บริการโลจิสติกส์ให้มีศักยภาพในการเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญในประเทศ กับโครงข่ายเส้นทางโลจิสติกส์ของอาเซียนได้อย่างไร้รอยต่อ ปรับปรุงระบบ การให้บริการและกฎระเบียบด้านการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ และขยาย ความร่วมมือและความตกลงทางการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ รวมถึงอำนวยความสะดวกด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลระบบอัตโนมัติ และฐานข้อมูลขนาดใหญ่ พร้อมทั้งกำหนดกลไกการจัดสรรประโยชน์ให้ทั่วถึงคนไทยทุกคน

หมวดหมู่ที่ ๖ ไทยเป็นศูนย์กลางด้านดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ **อัจฉริยะของอาเซียน** มุ่งเน้นพัฒนาเทคโนโลยี องค์ความรู้ และนวัตกรรม ทั้งซอฟต์แวร์ และดิจิทัลคอนเทนต์อย่างต่อเนื่อง พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยแวดล้อม ที่ส่งเสริมการประกอบธุรกิจด้านดิจิทัลและการดำเนินชีวิตของประชาชน และสร้างความสามารถในการป้องกัน รับมือ และลดผลกระทบจากภัยคุกคาม ทางไซเบอร์ รวมทั้งป้องกันและควบคุมผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมที่เกิดจาก ชากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

หมวดหมู่ที่ ๗ ไทยมี SMEs ที่เข้มแข็ง **มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้** ด้วยการ ส่งเสริมการแข่งขันที่เปิดกว้างและเป็นธรรม สนับสนุนให้ SMEs ใช้ประโยชน์และพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการเพิ่มประสิทธิภาพตลอดกระบวนการอย่างต่อเนื่อง ให้สามารถปรับตัวสู่ธุรกิจที่มีแนวโน้มความต้องการมากขึ้น ในอนาคต และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพ และสนับสนุน ให้วิสาหกิจเพื่อสังคมเติบโตอย่างต่อเนื่องและมีบทบาท ในการพัฒนาชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม

หมวดหมู่ที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะ **ที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน** ให้ความสำคัญ กับการยกระดับศักยภาพของพื้นที่ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต พร้อมทั้งมุ่งสู่การเป็น เมืองอัจฉริยะที่เอื้อต่อการดำเนินวิถีชีวิตที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน ด้วยการส่งเสริมการค้า การลงทุน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การยกระดับ คุณภาพของบริการสาธารณะ การจัดระเบียบผังเมือง และพัฒนาพื้นที่ให้มีความน่าอยู่ ปลอดภัย ตลอดจน การเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนให้สามารถตอบโจทย์ความต้องการของคน ในพื้นที่ได้อย่างตรงจุด

หมวดหมู่ที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง **และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม** ด้วยการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลและ ระบบข้อมูลสารสนเทศในการช่วยเหลือแบบมุ่งเป้า และฐานข้อมูลมีประสิทธิภาพ สามารถระบุกลุ่มเป้าหมาย ปัญหา ความจำเป็น และความต้องการได้แบบเจาะจง และตรงจุด นโยบายการเงินการคลังและกฎหมาย ที่ส่งเสริมการกระจายรายได้ การส่งเสริมการเข้าถึง เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล และเข้าถึงการศึกษาระดับที่สูงกว่าการศึกษาภาคบังคับ พร้อมทั้งพัฒนาระบบความคุ้มครองทางสังคมให้เพียงพอ และเหมาะสมกับบริบทชีวิตและรูปแบบการทำงาน ที่เปลี่ยนแปลงไป บนฐานของความยั่งยืนทางการคลัง

หมวดหมู่ที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

โดยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ยกระดับการจัดการ ที่ถูกต้องในการนำขยะ น้ำเสีย และวัสดุและผลิตภัณฑ์ที่ใช้แล้วกลับมาหมุนเวียน ใช้ประโยชน์ใหม่ ผลักดันให้มีการนำพลังงานหมุนเวียนเป็นแหล่งพลังงานหลัก ในการผลิตไฟฟ้า รวมทั้งส่งเสริมการผลิตและบริโภคสินค้าและบริการที่ยั่งยืน ที่สามารถส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำตลอดกระบวนการผลิต

หมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบ

จากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการจัดการให้พื้นที่ ที่ประสบภัยซ้ำซาก และมีแนวโน้มจะเผชิญกับผลกระทบที่รุนแรง จากการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศให้มีความเสี่ยงลดลง การอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และพื้นที่ชุ่มน้ำ และส่งเสริมการบูรณาการการลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ ในระยะยาว ในการวางแผนพัฒนาพื้นที่ทุกระดับ รวมทั้งพัฒนาศักยภาพ ของระบบการจัดการภัยในทุกระดับ ตั้งแต่การคาดการณ์ การเตือนภัย การเผชิญเหตุ และการฟื้นฟูหลังเกิดภัย

หมวดหมู่ที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต โดยมุ่งพัฒนาคนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่อย่างรอบด้าน ที่สอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดแรงงานและทิศทางการพัฒนาประเทศ ยกระดับคุณภาพระบบการศึกษา ให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกันทั้งภายในประเทศและระดับสากล พัฒนาระบบ และกลไกการฝึกอบรมที่มีคุณภาพ จัดทำระบบฐานข้อมูลด้านกำลังคนของประเทศ แบบบูรณาการ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่อง ตลอดจน เสริมสร้างสถาบันทางสังคมที่เอื้อต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญ

หมวดหมู่ที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และ

ตอบโจทย์ประชาชน โดยการปฏิรูปการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม ด้วยการปรับโครงสร้าง ของหน่วยงานภาครัฐให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว เปิดกว้าง และบูรณาการและเชื่อมโยง การทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคีการพัฒนาอื่น ๆ รวมทั้งนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการและพัฒนาระบบข้อมูล ส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลและแก้ไขปัญหาการทุจริต และปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบ ให้ทันสมัย ไม่ซ้ำซ้อน ลดอุปสรรค และมีการบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจน กระจายอำนาจและส่งเสริมศักยภาพของทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ และพัฒนาประเทศอย่างเป็นรูปธรรม

การแต่งตั้งคณะกรรมการยกร่าง แผนแต่ละด้าน

สศช. ได้นำผลจากการระดมความเห็น (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ทั้งหมด เสนอสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อต้นเดือนมิถุนายน และภายหลังจาก ได้ปรับความเห็นแล้ว ได้แต่งตั้งคณะกรรมการ ยกร่างแผนฯ ๑๓ ตามประเด็นในแต่ละหมวดหมู่ จำนวน ๑๓ คณะ เพื่อจัดทำรายละเอียด ยุทธศาสตร์การพัฒนาฯ ของแผนฯ ๑๓ ซึ่งขณะนี้ อยู่ระหว่างดำเนินการ

การดำเนินงานระยะต่อไป

คณะกรรมการยกร่างแผนฯ แต่ละด้าน จะจัดทำร่างยุทธศาสตร์แผนฯ ๑๓ และนำเสนอ สภาพัฒนาฯ ประมาณเดือนกรกฎาคม- พฤศจิกายน ๒๕๖๔ โดยในช่วงเดือนกันยายน กำหนดจัดการประชุมประจำปีของ สศช. เพื่อเสนอร่างแผนฯ ๑๓ เบื้องต้นต่อสาธารณชน และจัดประชุมระดมความเห็นเพื่อปรับปรุง ร่างแผนฯ ๑๓ ประมาณเดือนธันวาคม ๒๕๖๔- มกราคม ๒๕๖๕ หลังจากนั้น จะดำเนินการ ตามขั้นตอนที่กำหนด จนประกาศใช้ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ภายในเดือนตุลาคม ๒๕๖๕ ต่อไป

พลังร่วมประสานและเชื่อมโยง การขับเคลื่อนงานเชิงพื้นที่

จุดเริ่มต้น

เวที “ทิศทางอนาคตประเทศไทย” เกิดขึ้นจากข้อเสนอของศาสตราจารย์ นายแพทย์ ประเวศ วะสี ที่ปรึกษาคณะกรรมการมูลนิธิพัฒนาไท ในการประชุมมูลนิธิพัฒนาไท เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๓ ได้เสนอว่า ปัจจุบันมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับพื้นที่ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่จะมาช่วยให้เกิดการขับเคลื่อนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในระดับพื้นที่ และสานพลังของทุกภาคส่วนแบบบูรณาการ โดยมีนายอำเภอสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) จึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาพื้นที่ที่มีส่วนร่วมจากภาคีการพัฒนา โดยเฉพาะภาคเอกชน กลุ่ม Young Entrepreneur ที่เป็นลูกหลานนักธุรกิจและคนรุ่นใหม่ และมีความมุ่งมั่นที่จะทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และมูลนิธิพัฒนาไท (มพท.) ควรเป็นกลไกหลักในการประสานการทำงานร่วมกับสถาบันพระปกเกล้า (พป.) สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) และมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.) เพื่อร่วมกันกำหนดประเด็น แนวทางการทำงาน และเชื่อมโยงการขับเคลื่อนงานเชิงพื้นที่หรือเชิงประเด็น ทั้งระดับจังหวัด อำเภอ หรือตำบล และแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ที่เป็นรูปธรรม นำไปสู่การกำหนดเป็นนโยบายที่สอดคล้อง

กับกรอบแผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๓ ที่มีอุตสาหกรรม เป็นข้อต่อ (Node) ที่สำคัญในการเชื่อมโยงการขับเคลื่อนงาน ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีจุดเด่นที่แตกต่างกัน สามารถนำความเชี่ยวชาญมาผสมผสานกันได้อย่างลงตัว

ต่อมาได้มีการประชุมร่วมกันของ ๔ ภาคีหลัก เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เพื่อชี้แจง หารือรูปแบบ/แนวทาง และประเด็นการจัดเวที มีศาสตราจารย์ นายแพทย์ ประเวศ วะสี เป็นประธาน โดยให้ ๔ หน่วยงานหลักเป็นฝ่ายเลขานุการร่วม (Joint Secretariat) ทำหน้าที่เป็นฝ่ายวิชาการ จัดทำวาระการประชุม กำหนดประเด็นที่สำคัญในการประชุม สนับสนุนข้อมูล และวางแผนการทำงาน/ขับเคลื่อนแต่ละประเด็นให้สำเร็จ หรือสัมฤทธิ์ผลตามที่นำไปสู่การกำหนดเป็นนโยบายอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้ ในการจัดเวทีแต่ละครั้งให้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น ภาคเอกชน นักวิชาการ และภาคประชาสังคม เข้าร่วมประชุมด้วย

รวมพลเตรียมจัดประชุม

เมื่อทุกฝ่ายเข้าใจจุดประสงค์ของงานดีแล้ว จึงนัดรวมพลประชุมเตรียมการครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔ ได้ข้อตกลงร่วมกันถึง**จุดมุ่งหมาย**ให้เวทีทิศทางอนาคตประเทศไทยเป็นเวที **Think do tank** คือ คิดและทำให้เห็นเป็นรูปธรรม มีความต่อเนื่องในการทำงาน และขับเคลื่อนในเชิงพื้นที่และเชิงนโยบาย **รูปแบบการจัดเวที** เป็นแบบ Hybrid ทั้ง Onsite ในห้องประชุมและ Online จากทางไกล ให้สามารถสื่อสารกันได้ทั้ง ๒ ทาง มีผู้เข้าร่วมประชุมครั้งละประมาณ ๓๐ - ๔๐ คน และกำหนด**ประเด็นการพูดคุย**ในแต่ละเวทีแบบกว้าง ๆ ไว้ก่อน โดยเวที**ครั้งแรก**เป็นประเด็นเกี่ยวกับ (ร่าง) กรอบแผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๓ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเติมเต็มกรอบการพัฒนาประเทศให้ครอบคลุมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น กำหนดจัดวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๔ มี สสช. และ มพท. เป็นเจ้าภาพ **ครั้งที่ ๒**เป็นประเด็นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมการพัฒนาเชิงพื้นที่ มี พป. เป็นเจ้าภาพ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๔ **ครั้งที่ ๓**ประเด็นเกี่ยวกับระบบสุขภาพหรือการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนคนรุ่นใหม่ มี สช. เป็นเจ้าภาพ ประมาณเดือนสิงหาคม ๒๕๖๔ และ**ครั้งที่ ๔**เป็นการต่อยอดการจัดเวทีที่ผ่านมา ที่เป็นประเด็นสำคัญหรือประเด็นหลักของประเทศ (Big Issue) ที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม

เริ่มเวทีแรกเรื่อง ร่างกรอบแผนฯ ๑๓ เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๔ จัดที่ สสช.

การจัดเวทีครั้งแรก ประเด็น “ร่างกรอบแผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๓” คณะทำงานร่วม ๔ องค์กรหลักได้เตรียมประเด็นนำเสนอการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และบริหารจัดการ เพื่อให้การจัดเวทีเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และคำนึงถึงความปลอดภัยจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด ผู้เข้าร่วมประชุมจาก ๔ องค์กรหลัก ได้แก่ พป. สช. มสช. และ สสช. สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) องค์การแรงงานระหว่างประเทศ สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นักวิชาการ และสื่อมวลชน

ดร.ปรเมธี วิมลศิริ ประธานกรรมการมูลนิธิพัฒนาไท กล่าวว่า ศาสตราจารย์นายแพทย์ ประเวศ วะสี มีดำริให้จัดเวทีทิศทางอนาคตประเทศไทย เพื่อให้ ๔ องค์กรภาคีการพัฒนาค้นหาและขับเคลื่อนประเด็นร่วมที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ที่นำไปสู่

การขยายผลและเสนอเป็นนโยบายต่อไป

จากนั้น **นางสาวจินาภัฏฐ์ โรจนนันต์ รองเลขาธิการ สสช. และเลขาธิการมูลนิธิพัฒนาไท**

ได้นำเสนอ (ร่าง) กรอบแผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๓ ประกอบด้วย แนวโน้ม การเปลี่ยนแปลงระดับโลก สถานะของประเทศ

และผลจากการเปลี่ยนแปลง โอกาสและความเสี่ยงสำคัญ และกรอบแผนพัฒนา ๕ เป้าหมายหลัก ๑๓ หมุดหมาย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” ซึ่ง สสช. ได้ยกร่างกรอบแผนฯ ๑๓ และอยู่ระหว่างการจัดระดมความคิดเห็นใน ๑๘ กลุ่มจังหวัดทั่วประเทศ เพื่อรวบรวมความเห็นต่าง ๆ นำไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงแผนให้มีความครบถ้วน สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง และหลากหลายประเด็น อาทิ

๑. ภาพรวม ควรจัดลำดับและชี้ประเด็นสำคัญในการพัฒนาที่สามารถนำไปสู่เป้าหมายใหญ่หรือการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างได้ การจัดทำกรอบแนวคิดและระยะเวลาให้ถูกต้อง ควรนำยุทธศาสตร์มาทำเป็นตารางเชื่อมโยงกับเป้าหมายทั้ง ๖ ด้าน และกำหนดคุณค่าในแต่ละด้าน ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนในทุกช่วงวัยที่เป็นเป้าหมายสำคัญในการได้รับผลลัพธ์จากการพัฒนาประเทศ เน้นพัฒนาศักยภาพคนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ และมีจิตอาสา ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะชีวิต และการเรียนรู้ ควรคาดการณ์หรือจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อชี้ประเด็นการพัฒนาอย่างชัดเจน โดยเฉพาะประเด็นที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง และการแก้ไขกฎ กติกา ให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

๒. กระบวนการจัดทำแผน ต้องทำให้คนไทยทั่วประเทศเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของแผนร่วมกัน เน้นการสานพลังและใช้ทรัพยากรในพื้นที่ในการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น นำแผนจากข้างล่างที่มีความสำคัญของแต่ละพื้นที่ มาเป็นข้อมูลในการจัดทำแผน

๓. เป้าหมาย ควรกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนและสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน นิยามคำว่าคุณค่าให้ชัดเจน กระจายความเป็นธรรม ความเสมอภาค ความพอดี ความเหมาะสม หรือความจำเป็น และครอบคลุมมากที่สุด ยึดการพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยใช้ความต้องการและศักยภาพของพื้นที่เป็นเป้าหมายในการ

วางแผนพัฒนา

๔. ความเห็นต่อหมุดหมายการพัฒนา

หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ควรให้ความสำคัญเรื่องความมั่นคงและยั่งยืนที่ไม่ต้องพึ่งพาการนำเข้าหรือส่งออกมากกว่าเรื่องเศรษฐกิจ โดยเน้นพัฒนาสิ่งที่เป็จุดเด่นของประเทศ เช่น การเกษตร และการเป็นศูนย์กลางอาหารโลก เป็นต้น

หมุดหมายที่ ๔ ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง ควรทบทวนความจำเป็นเร่งด่วนและการมีศักยภาพในการแข่งขันประเด็นการแพทย์และสุขภาพครบวงจรมาบรรจุในแผน และอธิบายให้ชัดเจนถึงการนำระบบการแพทย์และสาธารณสุขที่ทำให้เกิดมูลค่าและคุณค่า

หมุดหมายที่ ๖ ไทยเป็นศูนย์กลางด้านดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของอาเซียน ควรมีเจ้าภาพในการขับเคลื่อนงานร่วมกันหลายหน่วยงาน ไม่ควรให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นเจ้าภาพหน่วยงานเดียว

หมุดหมายที่ ๗ ไทยมี SMEs ที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ ควรออกแบบหรือปรับบริบทการขับเคลื่อนงานที่สนับสนุนสมรรถนะภาครัฐทั้งระบบทั้งด้านอุปสงค์และอุปทานในลักษณะองค์การมหาชนรูปแบบใหม่ หรือ Social Enterprise ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

หมุดหมายที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม โดยเน้นให้คนยากจนมีที่ดินทำกินและมีแหล่งน้ำที่เพียงพอ พัฒนาความเป็นอยู่ให้กินดีอยู่ดี ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเพิ่มระบบสวัสดิการสังคม (Welfare System) โดยไม่จำเป็นต้องเน้นเรื่องคนจนข้ามรุ่นลดลง

หมุดหมายที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ควรเพิ่มเติมการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติที่มาจากสุขภาพและสังคม เพื่อให้ครอบคลุมผลกระทบที่เกิดขึ้นกับวิถีชีวิตของคนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

หมุดหมายที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทยประชาชน ควรพิจารณาองค์ประกอบในภาพรวมให้ครอบคลุมทั้งภาครัฐ ท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ธุรกิจเพื่อสังคม ชุมชน และภาคประชาชน ลดข้อจำกัดการทำงานของภาครัฐ โดยใช้การบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่ ที่นำองค์ความรู้และวิธีการของภาคเอกชนมาใช้ ควรนำแนวคิด “หลักสัมฤทธิ์ศาสตร์” มาปรับใช้ในการกำหนดกลไกและผู้รับผิดชอบ เร่งปรับโครงสร้าง (Restructure) ของระบบ การออกแบบโครงสร้าง (Structural

Design) หรือออกแบบองค์กร (Organizational Design) หรือออกแบบใหม่ (Redesign) ในการเพิ่มสมรรถนะภาครัฐ ด้วยการปรับเปลี่ยนองค์กรทั้งระหว่างภายในกระทรวง (Inter-Intra Ministry) และสาขา (Department) ระบบงบประมาณ การมอบหมาย (Delegate) และอำนาจ รวมทั้งบูรณาการการทำงานของภาครัฐด้วยกันเอง นำข้อมูลและองค์ความรู้มาบูรณาการในรูปแบบของ Big Data

นอกจากนี้ ควรกำหนดบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ด้วยการจัดการองค์กรแบบใหม่ที่ทำให้ท้องถิ่นมีบทบาทมากขึ้น โดยการกระจายและมอบอำนาจและทรัพยากรให้ อปท. รวมทั้งแก้ไขกฎระเบียบด้านการเงินหรือด้านอื่น ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน ควรให้ อปท. เป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์กับประชาชนที่สามารถดำเนินการในพื้นที่ได้อย่างอิสระ สนับสนุนให้เกิดองค์กรนอกภาครัฐหรือกึ่งภาครัฐ หรือกระบวนการบริหารจัดการสังคมที่ทำหน้าที่รวมพลังของท้องถิ่นในการทำงานในพื้นที่ร่วมกับ อปท.

๕. การแปลงแผนสู่การปฏิบัติ ให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์หรือแผน ๕ ปีของจังหวัดแบบมีส่วนร่วม และเป็น Sector/Cluster ของคนส่วนใหญ่ กำหนด โฟกัส และจัดลำดับประเด็นความสำคัญที่สามารถแก้ปัญหาวิกฤตของประเทศที่จับต้องได้ และสามารถจัดวางเป้าหมายแต่ละระดับไปสู่ผู้ปฏิบัติจริงได้อย่างเหมาะสม ให้เป็นวาระแห่งชาติ บูรณาการการทำงานและงบประมาณในพื้นที่ ทั้งแนวดิ่งในแต่ละหมุดหมายและแนวราบในพื้นที่เพื่อให้เกิดพลังร่วม สนับสนุนและส่งเสริมให้ อปท. มีบทบาทและเป็นเครือข่ายการพัฒนาในระดับพื้นที่มากขึ้น กำหนดให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ วางแผน ข้อตกลงร่วมกัน และขับเคลื่อนแผนพัฒนาท้องถิ่นแบบร่วมกันทั้งหมดอย่างสอดคล้องประสานไร้รอยต่อ กำหนด/ตั้งหน่วยงานเจ้าภาพที่ชัดเจนในแต่ละหมุดหมาย และจัดทำตัวชี้วัดร่วมของการพัฒนาท้องถิ่น และกระบวนการจัดการสื่อสารสาธารณะหรือการสื่อสารสังคม ต้องครอบคลุมเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีทั้งมิติส่งเสริมพัฒนาและปกป้องคุ้มครอง เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันและรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน

๖. ประเด็นอื่น ๆ สนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนทุกช่วงวัยมีความรอบรู้และเข้าใจสื่อ ข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยีดิจิทัล รวมทั้งผลกระทบจากการพัฒนาเทคโนโลยีและการใช้สื่อ ทั้งมิติความมั่นคงและการพัฒนาเศรษฐกิจ เทคโนโลยี สังคม และสุขภาวะ ด้วยการรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศและสื่อดิจิทัล (Media Information and Digital Literacy : MIDL)

เวทีที่ ๒ ค้นหาจินตนาการใหม่การกระจายอำนาจ
เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔ พป. เป็นเจ้าภาพประชุมออนไลน์

การจัดเวทีครั้งที่ ๒ ประเด็น “จินตนาการใหม่การกระจายอำนาจ”
โดยมีผู้เข้าร่วมเวทีจาก พป. สข. มสข. สศช. สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรมการพัฒนาชุมชน หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ สนง.กองทุน

สนับสนุนการวิจัย สมาคมองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สมัชชา
สุขภาพเขตและจังหวัด เวทีเสวนา
เริ่มจาก ศาสตราจารย์ วุฒิสาร
ตันไชย เลขาธิการสถาบัน
พระปกเกล้า กล่าวว่า สถาบันฯ
ได้เชิญหน่วยงานในพื้นที่มาเล่า

ประสบการณ์การทำงานในประเด็น
การผลักดันแผนปฏิบัติการ และโครงสร้างในเชิงกฎหมาย
ของจังหวัดขอนแก่น การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาเชิงพื้นที่
และการทำงานร่วมกันของหน่วยงานในพื้นที่ และจังหวัดพันธุ์ใหม่
ของคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) รวมทั้งตัวอย่าง
การทำงานนอกกรอบที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่

เลขาธิการ พป. นำเสนอทิศทางการกระจายอำนาจ
ใน ๒ ประเด็นคือ **หนึ่ง การกระจายอำนาจให้ อบต.** ที่ดูแลปัญหา
และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยประชาชนร่วมคิด
ร่วมสร้าง และร่วมดำเนินการ และ**สอง การกระจายอำนาจเชิงพื้นที่**
ใน ๒ แนวทาง คือ ใช้จังหวัดเป็นศูนย์กลางและมีระบบเข้ามารองรับ
และใช้ Agenda เป็นประเด็นหลักในการบริหารและพัฒนา
โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้พื้นที่ที่สามารถกำหนดนโยบาย
ในการบริหารและพัฒนาพื้นที่ด้วยตนเอง มุ่งเน้นการสร้างกลไก
ให้ทุกภาคส่วนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน
การเชื่อมโยงงบประมาณและแผนพัฒนาจังหวัดที่มีการบูรณาการ
ทั้งในแนวดิ่งและแนวราบ ในการบริหารจัดการ/แก้ไขปัญหา
ให้สอดคล้องกับความต้องการและเร่งด่วนของประชาชนในท้องถิ่น
โดยส่วนกลางทำหน้าที่สนับสนุน ให้ข้อเสนอแนะ และกำกับดูแล
รวมทั้งมีฐานข้อมูลที่ดีที่สามารถใช้ร่วมกันได้ภายในจังหวัด

จากนั้น **นายสมศักดิ์ จังตระกุล ผู้ว่าราชการจังหวัด
ขอนแก่น** ได้กล่าวถึงการพัฒนาและขับเคลื่อนจังหวัดขอนแก่น
รวมทั้งความสำเร็จของการดำเนินงานที่มีองค์ประกอบสำคัญ
๔ ประการ คือ ได้รับการสนับสนุนจากภาคีวิชาการอย่างเหนียวแน่น
และมีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ อบต. สม่าเสมอ ประชากร
เป็น Smart people ภาคประชาสังคมเข้มแข็ง และ อบต.
มีความยืดหยุ่นที่ประชาชนจับต้องได้ และพร้อมรับฟังความเห็น
จากประชาชนในพื้นที่ และ**นายพงษ์ศักดิ์ ยิ่งชนม์เจริญ
นายกเทศมนตรีนครราชสีมา** เล่าถึงการบริหารจัดการในพื้นที่ที่มีบริบท
แตกต่างจากพื้นที่อื่น มีปัญหาความไม่สงบในพื้นที่โดยเทศบาล
เป็นองค์กรนำในการดูแลท้องถิ่นของตนเอง และบริหารจัดการ
เพื่อชดเชยในส่วนที่ขาดไป รวมทั้ง**อาจารย์สุรเดช ทวีแสงสกุลไทย
รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น** ได้เล่าถึงการทำงานและผลักดันโครงการรถรางเบา
ขอนแก่น โดยชำระค่านายหน้าในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
และปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการกระจายอำนาจเชิงพื้นที่ของขอนแก่น
คือ กระบวนการสานเสวนาของภาคประชาสังคมกับเทศบาล

ผู้เข้าร่วมเวทีได้หารือและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในหลายประเด็น
อาทิ

๑. กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจ รัฐบาล
สนับสนุนการแก้ไข ปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบหรือขั้นตอน
การกระจายอำนาจและการทำงานของ อบต. กำหนดอำนาจหน้าที่
ให้ อบต. แบบปลายเปิด เพื่อให้การทำงานมีความคล่องตัวมากขึ้น

๒. โครงสร้าง/กลไกการกระจายอำนาจ ควรแก้ไขปัญห
การทับซ้อนบทบาทหน้าที่และการทำงานของหน่วยงาน และงบประมาณ
ในระดับพื้นที่ การสร้างกลไกความร่วมมือจากทุกภาคส่วนให้เกิดขึ้น
ภายในจังหวัด ด้วยการนำภาคเอกชนและประชาสังคมเข้ามาทำงาน
ร่วมกับหน่วยงานราชการ อบต. ควรพัฒนาศักยภาพและปรับเปลี่ยน
มุมมองการบริหารจัดการการขับเคลื่อนงานตามศักยภาพและบริบท
ของแต่ละพื้นที่ รวมทั้งติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ควรมีหน่วยงาน
ที่ชัดเจนในการกระจายงบประมาณจากส่วนกลางไปยังท้องถิ่น
หรือกระจายตามภารกิจงาน ควรกระจายอำนาจให้องค์กรบริหาร
ส่วนจังหวัด เนื่องจากมีการทำงานอย่างใกล้ชิด ฉับไว และรวดเร็ว

๓. การขับเคลื่อนการกระจายอำนาจ ส่งเสริมและจุดประกาย
กระบวนการขับเคลื่อนการกระจายอำนาจไปสู่การปฏิบัติในระดับ
พื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม โดยให้ประชาชนในพื้นที่มีบทบาทสำคัญ
ในการทำงาน และขยายไปยังพื้นที่อื่นอย่างต่อเนื่อง สำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ควรมีบทบาทในการพัฒนา
พื้นที่ โดยนํานงานวิจัยและนวัตกรรมความรู้ของสำนักงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติ (สทว.) มาบูรณาการ/
ส่งเสริมการทำงานในระดับพื้นที่ โดยมี พป. และ สข. ทำหน้าที่
เชิงนโยบาย

๔. การพัฒนาระดับพื้นที่/ชุมชนท้องถิ่น ควรเสนอประเด็น
ปัญหาที่สำคัญระดับประเทศ อาทิ การลดความเหลื่อมล้ำและ
ความยากจน และปัญหามลพิษเป็นวาระแห่งชาติ และส่งเสริมกลไกในระดับ
พื้นที่ บูรณาการและสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและคนในพื้นที่ ทั้ง Top
down และ Bottom up และจัดทำเป็นแผนพัฒนาของพื้นที่ที่มาจากคนในพื้นที่
สร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง องค์ความรู้ จัดสำนักงานทำงานเพื่อส่วนรวมของคน
ในพื้นที่ ส่งเสริมการพัฒนาหรือสร้างระบบการทำงานต่าง ๆ ขึ้นมารองรับ
เพื่อให้การบริหารจัดการเชิงพื้นที่มีความเข้มแข็ง เป็นต้น

พบกับใหม่เวทีต่อไป

ทั้งนี้ เมื่อเวทีแต่ละครั้งจบลง เจ้าภาพจะสรุปประเด็นต่าง ๆ
ให้เลขาธิการร่วม และประชุมร่วมกันเพื่อทบทวนวิธีการทำงาน
ทั้งด้านความสำเร็จและปัญหาที่เกิดขึ้นหลังปฏิบัติงาน (After Action
Review : AAR) รวมทั้งประเด็นต่าง ๆ ที่คาดหวังไว้ การกำหนด
ประเด็นที่จะจัดเวทีในครั้งต่อไป และแนวทางการทำงานในอนาคต
ซึ่งการจัดเวทีครั้งที่ ๓ จะเป็นประเด็นการจัดการระบบสุขภาพเขตเมือง :
บทเรียนการจัดการโควิด-๑๙ ใน กทม. โดย สข. จะเป็นเจ้าภาพ
จัดเวทีในช่วงปลายเดือนสิงหาคมนี้ แล้วจะนำมาเสนอในโอกาสต่อไป

ชีวิตวิถีใหม่

ชีวิตดี... เริ่มที่เรา

นับตั้งแต่เกิดการระบาดของเชื้อโควิด-๑๙ (COVID-19) สังคมมีการเปลี่ยนแปลงมากมาย โดยเฉพาะการปรับตัวในการใช้ชีวิตและการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น ที่เรียกว่า **ชีวิตวิถีใหม่** เป็นวิถีที่สร้างสุขอนามัยทั้งส่วนตัวและส่วนรวม วิธีที่ได้เรียนรู้ว่าการมีภูมิคุ้มกันร่างกายและจิตใจเป็นสิ่งจำเป็น และวิถีที่ได้พบวาระบบการจัดการเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม มีส่วนอย่างมากต่อการปรับตัวของคนในสังคม ซึ่งการเรียนรู้และปรับตัวตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมานี้ ได้พิสูจน์ให้เห็นว่า หากทุกคนร่วมมือกันก็จะผ่านทุกวิกฤตปัญหาไปได้ ดังนั้น วิถีชีวิตแบบใหม่ที่ร่วมกันสร้างสุขอนามัยที่ดีและสร้างภูมิคุ้มกันร่างกายจิตใจ จะช่วยให้เราอยู่ร่วมกันอย่างปลอดภัยจากโรคร้าย และมีชีวิตที่มีความสุขร่วมกัน จึงเป็นเสมือนการเริ่มต้นใหม่ของเราทุกคน ในการปรับตัวใช้ชีวิตรูปแบบใหม่ให้เป็นนิสัยในบริบทต่าง ๆ ดังนี้

ชีวิตวิถีใหม่... ในบ้าน

สมาชิกทุกคนต้องร่วมมือกันทำให้บ้านเป็นพื้นที่สะอาดปลอดภัย เพื่อที่จะใช้ชีวิตได้อย่างปลอดภัย ปลอดภัย สุขภาพดี มีความสุข

1 ทางเข้าบ้านและบริเวณประตู

- มีชั้นวางรองเท้าหรือตู้เก็บรองเท้าในบ้าน ไม่มั่วรองเท้าเข้าบ้าน
- เตรียมสบู่ไว้บริเวณก้นน้ำบ้าน หรือเจลแอลกอฮอล์ไว้ใกล้ประตู เพื่อทำความสะอาดก่อนเข้าบ้าน

2 การรับพัสดุไปรษณีย์

- ก่อนนำพัสดุเข้าบ้าน เช็ดด้วยแอลกอฮอล์
- แกะกล่องพัสดุแล้วนำสินค้ามาเช็คแอลกอฮอล์
- หลังจากทิ้งกล่องพัสดุแล้ว ล้างมือด้วยสบู่และน้ำให้สะอาด

3 การรับประทานอาหารจัดส่งถึงบ้าน

- จ่ายเงินด้วยการโอนเงินผ่านโทรศัพท์มือถือ
- เหมาหารใส่จาน ใช้จานชามซ้อนซ้อนของที่บ้าน ไม่กินจากกล่องหรือกล่องบรรจุอาหารโดยตรง
- ทิ้งห่อบรรจุอาหารแล้วล้างมือให้สะอาด
- ถ้าทำได้ควรอุ่นอาหารให้ร้อนก่อนกิน

4 ห้องน้ำ

- เตรียมสบู่สำหรับล้างมือไว้อยู่เสมอ
- วางของใช้ส่วนตัวแยกกันเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อ
- ล้างมือให้สะอาดก่อนล้างหน้าแปรงฟันเสมอ

5 ห้องครัว

- จัดพื้นที่เป็นสัดส่วน ตู้กับข้าว ที่ล้างเตรียมวัตถุดิบ เตาปรุงอาหาร และถังขยะ
- เตรียมสบู่ไว้ที่อ่างล้างจาน สำหรับล้างมือทุกครั้งและหลังทำอาหาร
- ปรุงอาหารให้สุกทุกครั้ง เพื่อความปลอดภัย
- ทำความสะอาดครัวทุกครั้งหลังทำอาหารและทิ้งขยะทุกวัน เพื่อลดการสะสมของเชื้อโรค

6 ห้องรับแขก

- เก็บข้าวของให้เป็นระเบียบ เพื่อช่วยในการรักษาความสะอาด

7 ห้องนอน

- หมั่นเปิดหน้าต่างเพื่อให้อากาศถ่ายเท
- มีตะกร้าผ้าสำหรับเสื้อผ้าใช้แล้ว ไม่วางเสื้อผ้าระเกะระกะ ป้องกันการสะสมเชื้อที่ติดมาจากนอกบ้านได้
- หมั่นซักผ้าปูเตียงและปลอกหมอนให้สะอาดอยู่เสมอ

8 การทำความสะอาด

- สวมหน้ากากอนามัยและสวมถุงมือยาง เพื่อป้องกันการสัมผัสสิ่งสกปรก
- เปิดประตู หน้าต่าง เพื่อระบายอากาศขณะทำความสะอาด
- หมั่นทำความสะอาดสิ่งของที่คนในบ้านสัมผัสเป็นประจำ
- หลังทำความสะอาด ซักผ้าที่ใช้เช็ดทำความสะอาด ด้วยน้ำผสมผงซักฟอก แล้วซักด้วยน้ำสะอาด ก่อนตากแดดให้แห้ง

9 ออกกำลังกาย

- เลือกใส่เสื้อผ้าที่เหมาะสม ไม่คับหรือหลวมเกินไป
- เลือกช่วงเวลาที่เหมาะสม ไม่ร้อนจัด
- อบอุ่นร่างกายและยืดกล้ามเนื้อก่อนทุกครั้ง
- ออกกำลังกายให้เหมาะสมกับช่วงอายุและสุขภาพ
- หมั่นออกกำลังกายต่อเนื่อง 10 นาทีขึ้นไปให้ได้อย่างน้อย 150 นาที ต่อสัปดาห์เพื่อให้ร่างกายแข็งแรง คลายเครียด และเสริมสร้างระบบภูมิคุ้มกัน

10 เลิกบุหรี่และเหล้า ลดเสี่ยง ลดโรค

- การสูบบุหรี่ส่งผลต่อระบบทางเดินหายใจ ทำให้ปอดไม่แข็งแรง และการดื่มเหล้ามีผลกระทบต่อระบบภูมิคุ้มกัน ทำให้มีโอกาสรับเชื้อได้ง่ายกว่าคนปกติ
- ถือโอกาสที่สมาชิกในครอบครัวอยู่ด้วยกันพร้อมหน้า เลิกบุหรี่และเหล้าที่ดีเหมือนกัน จะได้สุขภาพแข็งแรงและใช้ชีวิตกับพวกเขาได้อย่างมีความสุข

ดาวน์โหลดใบสรุป
สุขภาพดี

ชีวิตวิถีใหม่... ในบ้าน

การอยู่อาศัยในบ้านที่มีสมาชิกครอบครัวหลายวัย แต่ละคน
มีกิจกรรมและภาระหน้าที่การทำงานที่ต้องเดินทางไปยังสถานที่ต่างกัน
ดังนั้น การดูแลบ้านให้เป็นที่อยู่อาศัยที่สะอาด และการปฏิบัติตัว
อย่างถูกสุขลักษณะ จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้คนในบ้าน
มีสุขอนามัยที่ดี ลดความเสี่ยงของการติดเชื้อหรือแพร่กระจาย
เชื้อโรคต่าง ๆ และเป็นสถานที่ปลอดภัยและปลอดภัย ซึ่งการทำ
ความสะอาดพื้นที่ต้องทำอย่างสม่ำเสมอ แต่อาจจะสนใจพื้นที่ใหญ่
หรือจุดที่มองเห็นได้ชัด เช่น ชั้นวางของ พื้นห้อง หรือครัวที่ใช้จาน
บ่อย ๆ แต่ยังมีอีกหลายจุดในบ้านที่สมาชิกในครอบครัวสัมผัสกัน
บ่อย ๆ และเป็นแหล่งสะสมเชื้อโรคที่มักถูกมองข้าม อาทิ
ชั้นวางรองเท้า ปลูกหมอนกับผ้าปูที่นอน ถึงขยะ และเมาส์ คีย์บอร์ด

ทั้งนี้ ผลลัพธ์ที่ทำความสะอาดที่ควรมติด้านไว้เสมอ ได้แก่ น้ำยาทำความสะอาดห้องน้ำ น้ำยาฟอกขาว น้ำยาทำความสะอาด เอนกประสงค์ น้ำส้มสายชู น้ำยาล้างจาน และน้ำยาถูพื้น โดยเฉพาะ น้ำส้มสายชู สามารถนำมาใช้ทำความสะอาดคราบสกปรกในบ้าน ได้เป็นอย่างดี เช่น คราบขากาแฟที่ติดถ้วย รอยไหม้บนเตารีด คราบน้ำ-ตะกรัน จึงเหมาะสำหรับนำมาเช็ดกระจก แห้วก๊อกน้ำ และฝักบัวที่อุดตัน คราบสกปรกติดแน่นในโถส้วม และคราบเชื้อรา บนผ้าปูกันอาบน้ำได้อีกด้วย

การเตรียมพร้อมบ้านให้เหมาะกับวิถีชีวิตใหม่ เป็นความจำเป็นในการป้องกันสมาชิกในครอบครัวให้ปลอดภัยจากเชื้อที่จะนำมาสู่โรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ดังนั้น การปรับพื้นที่หรือการจัดการในการใช้ชีวิตภายในบ้าน จึงไม่ใช่เรื่องยากลำบากหรือสร้างภาระเกินไป แต่ยังคงช่วยปลูกฝังและสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมให้กับทุกคนในครอบครัวด้วยการเปิดประตูหน้าต่างให้อากาศถ่ายเทได้ดี จะช่วยลดการสะสมของเชื้อโรค การวางสบู่อะลูมิเนียมและเจลแอลกอฮอล์ในที่ต่าง ๆ อาทิ ก๊อกน้ำ-หลังบ้าน อ่างล้างจาน-ล้างมือ ห้องน้ำ ทางเข้าบ้าน ห้องรับแขก โต๊ะกินข้าว/โต๊ะทำงาน การตากผ้าในที่ลมโกรกและแสงแดดส่อง การวางชั้นรองเท้าไว้นอกบ้านหรือถอดรองเท้านอกห้องพัก การเก็บของให้เป็นระเบียบ/ในตู้ การแยกขยะ มีด ภาชนะสำหรับล้างอาหาร สำหรับผักสดและเนื้อสัตว์ การแยกถังขยะแต่ละประเภท ทั้งขยะทั่วไป ขยะย่อยสลาย ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย และการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ภายนอกบ้าน อาทิ โรงรถ สวน ระเบียงบ้าน/คอนโด ในการปลูกพืชผักในกระถาง

สำหรับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อสุขอนามัยที่ดีเป็น
ประจำจนเป็นนิสัย ก็จะช่วยให้นคนในครอบครัวห่างไกลจากโรค
และความเจ็บป่วย และไม่เป็นผู้แพร่เชื้อโรค ด้วยการล้างมือ
ก่อนเข้าบ้าน ใช้ชีวิตประจำวันในบ้าน รับและหลังแกะพัสดุ ก่อนและหลัง
ทานอาหาร แยกของใช้ส่วนตัว อาบน้ำสระผมหลังกลับจากนอกบ้าน
สวมใส่เสื้อผ้าใหม่ ใช้จาน/ชาม/ช้อนส้อมส่วนตัว ไม่ควรกินอาหาร
จากท่อ/กล่อง/ภาชนะที่ร้านใส่มา และแยกทิ้งขยะให้ถูกประเภท
โดยเฉพาะขยะติดเชื้อต้องมัดใส่ถุงแยกทิ้งลงในถังขยะอันตราย

ชีวิตวิถีใหม่... ในตลาด

ตลาดเป็นศูนย์รวมสินค้าหลากหลายชนิด ทั้งข้าวของเครื่องใช้ ในชีวิตประจำวัน วัตถุดิบของสดประเภทเนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ และอาหาร สำเร็จรูป จึงมีผู้คนและกิจกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นในพื้นที่ ทั้งพ่อค้า แม่ค้า พนักงานขนส่งสินค้า ลูกค้า ผู้ที่ดูแลตลาด และผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลาดจึงต้องมีการจัดการและควบคุมดูแลให้ถูกสุขลักษณะ รวมถึงหลักการปฏิบัติตัวสำหรับชีวิตวิถีใหม่ในตลาด

การใช้ชีวิตวิถีใหม่ ผู้คนต้องหันมาใส่ใจสุขภาพมากยิ่งขึ้น ตลาดจึงควรปรับพื้นที่และจัดให้มีจุดสำหรับการทำความสะอาดเพิ่มเติม เพื่อให้ตลาดเป็นสถานที่ปลอดภัยทั้งผู้ค้าและผู้ซื้อ ดังนี้

- **ตั้งจุดคัดกรองบริเวณทางเข้าตลาด** ที่มีการวัดอุณหภูมิ

สวมหน้ากากอนามัย/ผ้า

- จุดล้างมือควรมีทั้งแบบเจลแอลกอฮอล์และอ่างล้างมือแบบหยิยพร้อมสบู่ ในจำนวนที่เพียงพอและทั่วถึง

- ทำสัญลักษณ์เว้นระยะห่างที่เหมาะสม ประมาณ ๑-๒ เมตร รวมถึงช่วยย้ำเตือนหากมีคนเผลอ

■ **ร้านอาหารประสบความสำเร็จ** ควรมีพื้นที่ล้างและจัดเตรียมวัตถุดิบที่สะอาด ขายอาหารสดใหม่ทุกวัน ไม่มีอาหารค้างคืน มีตู้กระจกหรือที่ครอบอาหาร ใช้ทัพพีตักอาหาร ไม่ใช่มือจับอาหารโดยตรง ใช้จานและช้อนส้อมที่เช็ดแห้งแล้ว

■ **ทำความสะอาดจุดต่าง ๆ ที่มีคนสัมผัสเยอะ** คอยทำความสะอาดมือหลังจากสัมผัสสิ่งต่าง ๆ และแหล่งสะสมเชื้อโรคที่มักถูกมองข้าม ได้แก่ บัตรจอดรถ ขวดปั้มเจลแอลกอฮอล์ เครื่องวัดอุณหภูมิ เงิน/ธนบัตร/เหรียญ ปุ่มกดตู้ต่าง ๆ ลูกบิด/มือจับสำหรับเปิด-ปิดประตู จุดชักล้าง ก๊อกน้ำ ตะกร้า รถเข็น แพงสินค้า ตู้กระจก อุปกรณ์ปิดครอบอาหาร ผ้ากันเปื้อน โตะ-เก้าอี้ และพลาสติกหรือฉากกั้นบนโต๊ะอาหาร

■ **อุปกรณ์ทำความสะอาดและจุดชักล้าง** จุดชักล้างควรสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า ๖๐ เซนติเมตร ควรแยกอุปกรณ์สำหรับล้างของสด ภาชนะ และชักผ้า และเตรียมถาดมียางและรองเท้าพื้นยาง

■ **จุดทิ้งขยะ** ควรแยกออกไปจากพื้นที่อื่น ๆ และมีถึงขยะ ๔ ประเภท ได้แก่ **ถังสีเขียว** สำหรับขยะอินทรีย์ที่สามารถย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ เช่น เศษอาหาร ใบไม้ เปลือกผลไม้ **ถังสีเหลือง** สำหรับขยะรีไซเคิล ได้แก่ กระดาษหนังสือพิมพ์ กระดาษลัง ขวดพลาสติก ขวดแก้ว กระป๋องอลูมิเนียม **ถังสีน้ำเงิน** สำหรับขยะทั่วไป เป็นขยะที่ไม่สามารถนำไปผ่านกระบวนการเพื่อใช้ต่อได้ เช่น กล่อง/ถุงเปื้อนอาหาร หลอดพลาสติก ของขมนม เศษขยะ และ **ถังสีแดง** สำหรับขยะอันตราย เป็นขยะที่มีสารเคมีหรือชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่อันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดไฟ ขวดน้ำยาล้างห้องน้ำ กระป๋องสเปรย์ ชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ รวมถึงขยะติดเชื้ออาทิ กระดาษพิษ ขี้หนู กากอนามัย ถังมือใช้แล้ว

ชีวิตวิถีใหม่... ในตลาด

ตลาดคืออากาศถ่ายเทที่ดี จังหวะระหว่างแผงไม้ไผ่ที่เดินได้ทั่วทั้งพื้นที่ช่วยให้เกิดความสะอาดปลอดภัยกับพ่อค้าแม่ค้าทุกแผง เติบโตจากจุดเล็กๆ ถึงจะพอเพียงแบบมีน้ำมีนวล และทำให้ความสะอาดพื้นที่ทุกวัน

1 จุดคัดกรอง		2 พ่อค้าแม่ค้า		3 ลูกค้า	
- วัดอุณหภูมิ สูงเกิน 37.5 ห้ามเข้า - พ่อค้าแม่ค้า และผู้มาใช้บริการต้องสวมหน้ากากอนามัย หรือ หน้ากากผ้า - เตรียมเจลแอลกอฮอล์ 70% หรือบริการจุดล้างมือให้ทำความสะอาดมือก่อนเข้า - จัดตั้งบริเวณ จุดเข้าออก ถ้าตลาดใหญ่ ควรมีมากกว่า 1 จุด		- ใส่หน้ากากอนามัย หรือ หน้ากากผ้า - สวมถุงมือ สวมผ้ากันเปื้อน สวมหมวกคลุมผม - ใช้อุปกรณ์หยิบจับอาหาร - ใช้ตะกร้ารับและทอนเงินเพื่อเลี่ยงการสัมผัสเงินโดยตรง - เตรียมถุงแยกใส่เงินสด เงินทอน - หมั่นล้างมือสบำเสมอ		- ใส่หน้ากากอนามัย หรือ หน้ากากผ้า - พกเจลแอลกอฮอล์ และกระดาษเช็ดมือ - เตรียมถุงผ้า หรือ ตะกร้า สำหรับใส่ของ หรือ ปิ่นโต สำหรับใส่อาหาร - เตรียมถุงแยกใส่เงินสด เงินทอน - จ่ายด้วยการโอนเงินผ่านโทรศัพท์มือถือปลอดภัยกว่า - เตรียมรายการของที่ต้องการซื้อล่วงหน้า เพื่อประหยัดเวลา - เว้นระยะห่างเวลาต่อแถวซื้อของ - ไม่พาเด็กเล็กและผู้สูงอายุไปตลาด	
4		5 จุดทำความสะอาด		6 จุดทิ้งขยะ	
ผู้ขาย - สวมหมวกวัน ชักเสี้ยนทุกวัน - สวมหน้ากากและหมวกกันน็อกตลอดเวลา - หมั่นทำความสะอาดมือจับคนซื้อและหมวกกันน็อก - ใช้เจลแอลกอฮอล์ทำความสะอาดมือ - ทุกครั้งหลังรับค่าโดยสาร ผู้โดยสาร - สวมหน้ากากตลอดเวลา - ถ้าเป็นไปได้ให้เตรียมหมวกกันน็อกส่วนตัว - ลดแล้วรีบล้างมือ		สองแถว - ทำความสะอาดเบาะโดยสารและราวจับทุกเที่ยว - ไม่รับผู้โดยสารจนแน่นคันรถ - สวมหน้ากากตลอดเวลา - มีตะกร้าสำหรับรับค่ารถ รถจักรยานยนต์ - อย่าเอามือจับหน้า ไม่หยิบบัตร ไม่แตะถุง - ไม่เอามือเข้าปาก - สวมหน้ากากตลอดเวลา - ลงรถแล้วใช้เจลแอลกอฮอล์ล้างมือทุกครั้ง		จุดทำความสะอาด จัดเตรียมอุปกรณ์ทำความสะอาด และจุดซักล้างสำหรับชาวตลาดทุกคน รถจักรยานยนต์ - เตรียมกล่องใส่ของไว้บนรถ ป้องกันการกระจายเชื้อ - บัตรจอดรถ ใช้แอลกอฮอล์ทำความสะอาดแล้วเก็บแยกจากของส่วนตัว จุดทิ้งขยะ จัดเตรียมถังขยะแยกประเภท ได้แก่: - ขยะทั่วไป (สีน้ำเงิน) ถังขยะย่อยสลาย (สีเขียว) - ถังขยะรีไซเคิล (สีเหลือง) และถังขยะอันตราย (สีแดง) - สำหรับขยะปนเปื้อนสารเคมีและขยะติดเชื้อ - กำจัดขยะทุกวัน ลดการสะสมของเชื้อโรค พ่อค้า แม่ค้า ควรปฏิบัติ - หลังหยิบจับธนบัตรและเหรียญ ต้องล้างมือด้วยน้ำและสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ - เงินสดที่ได้รับมา เก็บแยกใส่ถุงไว้เสมอ - ทำความสะอาดเงินโดยตรงจนน่าพอใจ - นำขยะไปทิ้ง หรือ นำขยะไปเผา - เพียงชั่วครู่แล้วหาก ก่อนนำไปใช้ต่อ	

ภาพ: สสส/ปชสช/กรมอนามัย

ชีวิตวิถีใหม่

สสส

www.thaihealth.or.th/ไทยรู้สู้โควิด

Social Marketing Thaihealth by ssa

Q

© สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) 2020

สำหรับการปรับพฤติกรรมเพื่อสุขอนามัยที่ดีนั้น ทุกคนควรใส่ใจคนรอบข้าง **พ่อค้าแม่ค้า** ควรใส่ใจมอบบริการที่สะอาดสำหรับคนที่มาซื้อของ ใส่หมวกคลุมผม ผ้ากันเปื้อน และสวมหน้ากาก ล้างมือให้สะอาดทั้งเตรียมและก่อนปรุงอาหาร ใส่ถุงมือขณะทำอาหาร และเปลี่ยนถุงมือบ่อย ๆ และ **ลูกค้า** ควรมีความรับผิดชอบต่อผู้อื่นที่พบเจอกันในตลาด ได้แก่ หากรู้สึกไม่สบาย มีไข้สูงเกิน 37.5 องศาเซลเซียส มีน้ำมูก ควรดื่มน้ำและกักตัวอยู่บ้านเพื่อรอดูอาการ ทุกคนต้องสวมหน้ากากก่อนเข้าตลาด ไม่สูบบุหรี่ พกถุงผ้า ตะกร้า หรือปิ่นโตใส่อาหาร ฯลฯ

ชีวิตวิถีใหม่... ไปวัด

วัดเป็นศาสนสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งในชุมชน เป็นที่พักอาศัยของสงฆ์ และประกอบศาสนกิจสำหรับชาวพุทธ รวมทั้งเป็นรากฐานทางประเพณีและวัฒนธรรมที่อยู่คู่กับการดำเนินชีวิตของพุทธศาสนิกชนมาอย่างยาวนาน มีทั้งคนเดินทางไปทำบุญ ปฏิบัติธรรม สนทนาธรรม แลกเปลี่ยนความรู้กับพระสงฆ์ที่วัดอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งภายในวัดมีโบสถ์ วิหาร และศาลาสำหรับการปฏิบัติธรรม จัดพิธีสงฆ์ และพิธีกรรมทางศาสนาหลายประเภท จึงมีอุปกรณ์และเครื่องใช้ที่ใช้อยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมาก รวมทั้งเป็นสถานที่จัดงานบุญและโรงทานจึงต้องทำความสะอาดสิ่งของที่มิคนใช้บ่อย

การปรับสภาพแวดล้อมและการจัดการภายในวัดสำหรับชีวิตวิถีใหม่เป็นสิ่งจำเป็นที่ทุกคนต้องตระหนัก เพื่อให้เป็นวัดที่สะอาด ปลอดภัย และรักษาความสงบร่มเย็นของพระสงฆ์และพุทธศาสนิกชน วัดควรจัดสถานที่และดำเนินการ ดังนี้

■ **พื้นที่กุฏิ โบสถ์ และศาลาการเปรียญ** หากไม่ได้ใช้งานอาจปิดประตูหน้าต่างไว้ แล้วค่อยเปิดประตู/หน้าต่างวันละ 2-3 ชั่วโมง หากมีการใช้พื้นที่ในการจัดศาสนพิธี ให้เปิดประตูหน้าต่างไว้ตลอดเวลา เพื่อให้อากาศถ่ายเทได้ดี และลดการสะสมของเชื้อโรค

■ **พื้นที่อื่น ๆ ภายในวัด** อาทิ พื้นที่ครัว พื้นที่ห้องน้ำ ลูกบิณฑบาต สายชำระ โถส้วม ซึ่งการทำความสะอาดพื้นที่สกปรกที่มีโอกาสสะสมเชื้อ เช่น ห้องน้ำ โรงครัว ไม่จำเป็นต้องฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อ เพราะเสี่ยงทำให้เชื้อโรคฟุ้งกระจาย การถูพื้นเริ่มจากจุดที่สกปรกน้อยไปยังจุดที่สกปรกมากกว่า ไม่ย้อนกลับไปถูซ้ำไปมา คนทำความสะอาดควรใส่ถุงมือและรองเท้าพื้นยางสวมหน้ากากอนามัยตามอัตราที่เหมาะสม ใช้ผ้าชุบน้ำเช็ดทำความสะอาดของและพื้นที่โดยรอบที่สะอาด เป็นต้น

■ **อุปกรณ์และเครื่องใช้สำหรับพิธีสงฆ์และพิธีกรรมร่วมกัน** ให้ทำความสะอาดอุปกรณ์และเครื่องใช้บ่อย ๆ อาทิ เชิงเทียน หมอนรองกราบ ขันน้ำมนต์ ชุดกรวดน้ำ อาสนะสงฆ์ โต๊ะ เก้าอี้ กลองรับบริจาค ไม้เคาะระฆัง

■ **การจัดพิธีกรรมทางศาสนา** ให้เพิ่มระบบการจัดการและการปฏิบัติตัวให้เหมาะสมสำหรับงานที่มีผู้เข้าร่วมจำนวนมาก อาทิ จุดคัดกรอง ตรวจวัดอุณหภูมิ ลงทะเบียนผู้ร่วมงาน จัดเตรียมเจลแอลกอฮอล์ไว้ที่ทางเข้าวัด โบสถ์ ศาลา สบู่ไว้ที่อ่างล้างมือ จัดข้าวกล่องสำหรับแจก

■ **การจัดที่นั่งสำหรับพระสงฆ์และฆราวาส** จัดวางอาสนะสำหรับพระสงฆ์และเก้าอี้สำหรับฆราวาส ให้มีระยะห่างประมาณ 1-2 เมตร

ชีวิตวิถีใหม่... ไปวัด

ภาจนวัตกรรมบริการของอากาศที่ดี นวัตกรรมความสะดวกสบาย (ปศุ) ศาสนาการเจริญ ศาสนาจัดพิธีกรรมทางศาสนา ไร่ครัว และห้องน้ำสะอาด

1 ศาลาการเปรียญ - เปิดประตู หน้าต่าง ให้อากาศถ่ายเท - จัดที่นั่งสำหรับพระสงฆ์และญาติโยม ห่างกันประมาณ 2 เมตร	2 การถวายสังฆทาน - ขณะทำพิธีให้ส่วนหน้ากอดคอเวลา - ขณะถวายสังฆทานให้พระสงฆ์อยู่ห่างระหว่างพระสงฆ์ประมาณ 2 เมตร - ถ้ามีหรือห้อยเชือกด้วยเจลแอลกอฮอล์ หลังเสร็จการถวาย	3 การจัดพิธีกรรมทางศาสนา - วางเจลแอลกอฮอล์ หรือที่ล้างมือบริการตามจุดต่างๆ - มีจุดลงทะเบียนผู้ร่วมงานและคัดกรอง - ตรวจวัดอุณหภูมิก่อนเข้างาน - จัดที่นั่งห่างกันประมาณ 2 เมตร - ผู้มาร่วมงานไม่ยืนพูดคุยใกล้ชิดกัน	4 การใส่บาตร พระสงฆ์ - ทำความสะอาดบาตรสม่ำเสมอ - ถ้าเป็นไปได้ควร นำอาหารไปอุ่นก่อน ญาติโยม - ล้างมือทุกครั้งก่อนเตรียมอาหาร - อาหารใส่บาตรควรปรุงสุกและสดใหม่ - สวมหน้ากากทุกครั้ง - ใส่บาตรแล้วล้างมือให้สะอาด
5 การจัดอาหาร - วางเจลแอลกอฮอล์ไว้ที่จุดรับอาหาร - จัดอาหารเป็นกล่องหรือถุงให้น้ำหนักเบา - จัดแถวรับอาหาร โดยผู้รับแจกเรียงระยะห่างกันประมาณ 1-2 เมตร - ใช้ช้อนกลางส่วนตัวในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น - ถ้าเป็นไปได้ควรรับประทานอาหารก่อนถวายอาหารหรือรับประทานอาหาร			
6 การจัดตั้งโรงทาน ควรจัดในมณฑลพิธีหรือลานกลางแจ้งที่มีคนเดินผ่านไปมา - ถ้ามีด้วยสบู่และน้ำให้สะอาด ก่อนหยิบวัตถุดิบหรือปรุงอาหารทุกครั้ง - ใช้ทัพพี ช้อน ส้อม หรืออุปกรณ์หยิบอาหาร ห้ามใช้มือหยิบจับอาหารโดยตรง - หลังทำอาหารให้ทำความสะอาดพื้นที่ครัว เครื่องครัว และภาชนะต่างๆ ด้วยน้ำยาทำความสะอาด คำเตือน: ไม่ใช้เจลแอลกอฮอล์ในครัวเด็ดขาด เนื่องจากเจลแอลกอฮอล์มีความเข้มข้นได้เกินอันตราย			
7 ห้องน้ำ การดูแลความสะอาดห้องน้ำ - ทำความสะอาดห้องน้ำอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง ด้วยน้ำยาทำความสะอาดห้องน้ำ - หมั่นทำความสะอาดที่มีคนจับบ่อยๆ เช่น ก๊อกน้ำหรืออุปกรณ์ประตูดึง ฟารองน้ำ ผ้าเช็ดชักโครก ที่กดชักโครก สายฉีดชำระ ก๊อกน้ำ - ซักผ้าเช็ดและไม้ถูพื้น ด้วยน้ำสเปรย์ฆ่าเชื้อโรค - ให้สะอาดแล้วตากแดดให้แห้ง คนใช้ห้องน้ำ - พยายามสัมผัสพื้นผิวห้องน้ำให้น้อยที่สุด - งัดเล่นมือถือ เพราะเชื้อโรคอาจติดบนตัวเครื่อง และเสียงได้รับเสียงรบกวน - ปิดผ้าเช็ดโครกก่อนกดน้ำทุกครั้ง - ล้างมือด้วยสบู่และน้ำอย่างน้อย 20 วินาที หลังเข้าห้องน้ำทุกครั้ง			

■ **การตั้งโรงทาน** จัดตั้งในบริเวณที่มีอากาศถ่ายเท ควรคำนึงถึง ความสะอาด ทั้งส่วนของคนทำอาหารและคนรับอาหาร แบ่งครัว ให้เป็นสัดส่วนสำหรับล้างวัตถุดิบ หั่นและเตรียมส่วนผสม และพื้นที่ปรุงอาหาร เตรียมสบู่ให้คนทำอาหารล้างมือก่อนและหลังทำอาหารเสมอ ทำความสะอาดครัวและกำจัดขยะทุกวัน และที่สำคัญคือ ระมัดระวัง การเก็บและการนำแอลกอฮอล์และเจลแอลกอฮอล์มาใช้ในครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนทำอาหาร ไม่ควรใช้/วางแอลกอฮอล์ใกล้แหล่งความร้อน หรือเปลวไฟ เช่น เทียน ธูป เพราะแอลกอฮอล์สามารถติดไฟได้ จึงไม่ควร นำไปล้างมือ และทำความสะอาดเครื่องครัวและภาชนะใด ๆ ทั้งสิ้น

■ **สภาพแวดล้อม** ควรมีการออกแบบจัดทำพื้นที่และสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมสำหรับคนทุกกลุ่ม เด็กเล็ก เด็กโต คนหนุ่มสาว ผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุ และคนพิการ ให้สามารถใช้พื้นที่ภายในวัดได้อย่างเสมอภาค เช่น มีทางลาดสำหรับรถเข็น มีราวจับในห้องน้ำ ขนาดและส่วนสูงของใช้ต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีความแตกต่างหลากหลาย

■ **ถังขยะ** ควรมีการทิ้งขยะแยกประเภทเหมือนกับสถานที่อื่น ๆ ได้แก่ ขยะทั่วไป (สีน้ำเงิน) ถังขยะย่อยสลาย (สีเขียว) ถังขยะรีไซเคิล (สีเหลือง) และถังขยะอันตราย (สีแดง)

การใช้ชีวิตวิถีใหม่ของพระสงฆ์และญาติโยม ต้องปรับการปฏิบัติตน พฤติกรรม และวิถีของการไปวัดจนเป็นนิสัย เพื่อความปลอดภัยและสุขอนามัยที่ดีของทุกคน ได้แก่

- หากรู้สึกป่วย ไม่สบาย มีไข้สูง มีอาการไอ จาม มีน้ำมูก ปวดเมื่อยตัว เหนื่อยหอบ หายใจลำบาก ไม่ควรไปวัด
- ไม่ดื่มเหล้า/สูบบุหรี่ในวัด เพราะผิดกฎหมาย ฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

- ล้างมือด้วยสบู่และน้ำ/เจลแอลกอฮอล์ ทั้งก่อนและหลังร่วมงาน
- รักษาระยะห่างระหว่างพระสงฆ์ ญาติโยม เจ้าหน้าที่ของวัด และคนอื่น ๆ ประมาณ ๑-๒ เมตร งดการพูดคุยแบบใกล้ชิด
- สวมหน้ากากตลอดการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา
- อาหารที่นำมาตักบาตรและถวายพระสงฆ์ ผู้มาทำบุญควรใส่ใจเลือกอาหารที่ดีต่อสุขภาพและถูกหลักโภชนาการ เช่น อาหารประเภทต้ม นึ่ง ยำ ย่าง เผา อบ หรือน้ำพริก หากใส่กะทิ/น้ำมันควรใช้ปริมาณน้อย ลดหวาน ลดมัน ลดเค็ม เพิ่มโปรตีน อาทิ นมจืด นมถั่วเหลือง เนื้อสัตว์ไขมันต่ำ อาทิ เนื้อปลา ผักตามฤดูกาลและผลไม้หวานน้อย อาทิ ฝรั่ง ส้ม แก้วมังกร มะละกอ ข้าวกล้อง น้ำเปล่า น้ำสมุนไพร
- **อาหารกระป๋อง** เลือกที่มีเครื่องหมาย อย. สถานที่ผลิตวันเดือนปีที่ผลิตและหมดอายุ กระป๋องมีสภาพดี ไม่บุบ ไม่บวม ไม่มีรอยร้าว และไม่เป็นสนิม เป็นต้น

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ เป็นการปรับตัวการใช้ชีวิตรูปแบบใหม่ในบริบทต่าง ๆ ของตนเอง ครอบครัว และสังคม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการมีชีวิตที่ดีที่เริ่มที่ตัวเราจนเป็นนิสัย ขณะเดียวกัน แนวคิดสำคัญที่จะช่วยสร้างชีวิตวิถีใหม่ให้เราร่วมกันได้อย่างปลอดภัยและมีความสุขก็มีความจำเป็น สามารถติดตามอ่านได้ในฉบับหน้า

ที่มา : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ประมวลและเรียบเรียงโดย สศช.

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษา

“การศึกษาทางไกล สร้างโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต”

การขาดแคลนครูและสื่อการสอนที่มีคุณภาพ ในสถานศึกษาขนาดเล็กและตั้งอยู่ในชนบทห่างไกล เป็นสาเหตุหนึ่งของความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยเฉพาะในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ สถานศึกษาจำนวนมากต้องปิดชั่วคราวตามมาตรการควบคุมโรค และทำให้นักเรียนที่ยากจนและด้อยโอกาส ไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างเท่าเทียม ด้วยเหตุนี้ จึงมีการนำ**เทคโนโลยีทางการศึกษา (EdTech)** รูปแบบต่าง ๆ มาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และลดช่องว่างดังกล่าว อาทิ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทเรียนสำเร็จรูป สื่อการทดลองเสมือนจริง รวมถึงแพลตฟอร์มและแอปพลิเคชันการเรียนรู้ออนไลน์ เช่น “ThaiMooc” โดยกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม “Project 14” โดยสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และ OpenDurian โดย บริษัท โอเพนดูเรียน จำกัด ซึ่งเป็น EdTech Startup เพื่อพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย เป็นต้น นอกจากนี้ **การศึกษาทางไกล (Distance Learning)** ยังเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่น่าเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษามาช่วยจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและ **“ลดช่องว่าง สร้างโอกาสทางการศึกษา”** ให้กับคนทุกเพศ ทุกช่วงวัย และทุกพื้นที่

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ดำเนินงานตามแนวพระราชดำริด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรฯ โดยจัดการศึกษาทางไกล (Distance Learning TV : DLTV) ออกอากาศจากโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์ ไปยังโรงเรียนปลายทางทั่วประเทศ ผ่าน ๑๕ ช่องสัญญาณ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง และทางอินเทอร์เน็ต (www.dltv.ac.th) โดยดำเนินงานภายใต้หลักการ **“ปรับห้องเรียน เปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้สู่คุณภาพผู้เรียน”** ดังนี้

กระบวนการต้นทาง ประกอบด้วย **(๑) การจัดผังรายการสำหรับผู้รับชมแต่ละกลุ่ม** เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ และปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละช่วงวัย โดยแบ่งเป็นรายการประเภทการเรียนรู้ตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา รวมถึงรายการพัฒนาวิชาชีพครู และรายการประเภทการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการฝึกทักษะอาชีพสำหรับผู้สนใจทั่วไป อาทิ การเกษตรและการทำผลิตภัณฑ์/สินค้า ซึ่งสามารถนำไปต่อยอดสร้างรายได้และพึ่งพาตนเอง และ **(๒) การพัฒนาแผนการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning)** โดยนำสื่อ ๖๐ พรรษา เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้าฯ มาใช้จัดการเรียนการสอน เช่น การใช้ใบงาน/ใบความรู้ การเล่นเกมแบบทบทวน การทดลอง การทำโครงงาน และการอภิปรายในชั้นเรียน เป็นต้น เพื่อพัฒนาทักษะและคุณธรรม/ จริยธรรมของผู้เรียนในหลายด้าน เช่น การคิดวิเคราะห์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การมีจิตอาสา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความสามัคคี เป็นต้น

กระบวนการกลางทาง ประกอบด้วย **(๑) การเพิ่มช่องทางการเข้าถึง DLTV ที่หลากหลาย** โดยคำนึงถึงความพร้อมและภาระของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม ได้แก่ โทรทัศน์ดาวเทียม, YouTube Channel, แอปพลิเคชันบนอุปกรณ์เคลื่อนที่, และเว็บไซต์ นอกจากนี้ ในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ มูลนิธิฯ ได้ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงาน กสทช. เพิ่มช่องทางการออกอากาศ DLTV ผ่านโทรทัศน์ดิจิทัล (ฟรีทีวี) เพื่อขยายการรับชมให้ครอบคลุมมากขึ้น สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา **(๒) การปรับ**

ห้องเรียนต้นทางและอุปกรณ์ออกอากาศให้ทันสมัย เพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนการสอน เช่น การใช้งาน Smartboard และเพิ่ม Robot Camera บันทึกภาพการทำกิจกรรมของนักเรียนเป็นต้น และ **(๓) การบันทึกเทปรายการก่อนออกอากาศ** เพิ่มประสิทธิภาพในการออกอากาศ และช่วยให้ครูปลายทางมีเวลาเตรียมการสอนล่วงหน้าอย่างน้อย ๓ วัน

กระบวนการปลายทาง ได้แก่ **การพัฒนาศักยภาพครูปลายทางบนพื้นฐานของความรู้** เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น การจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม การทำบทโทรทัศน์ (Storyboard) การประยุกต์ใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนปลายทางให้เหมาะสม และการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ปัจจุบัน **DLTV เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มทุกช่วงวัย โดยเฉพาะกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ในชนบทห่างไกลกว่า ๓๑,๐๐๐ แห่ง** ครอบคลุมโรงเรียนขนาดเล็ก

โรงเรียนขยายโอกาส โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ โรงเรียนพระปริยัติธรรม และโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น **เพิ่มโอกาสในการพัฒนาทักษะของครูและนักเรียนกว่า ๑.๕ ล้านคน** นอกจากนี้ มูลนิธิได้ร่วมกับภาคีเครือข่าย **พัฒนาและขยายเครือข่ายจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทาง** สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๕ เครือข่าย รวม ๒๐ โรงเรียน และในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ DLTV ยังเป็นช่องทางหลักในการจัดการเรียนการสอนควบคู่กับการสลับวันเรียนและการเรียนออนไลน์ในช่วงการเลื่อนเปิดภาคเรียน ส่งผลให้**คนทุกกลุ่มมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ** ซึ่งเป็นการสร้างภูมิคุ้มกัน**ด้านการศึกษา**ให้ทุกคนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง **ครูต้นทางและปลายทางได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถ ลดภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก** ตลอดจน**ช่วยแก้ไขปัญหาความไม่เสมอภาคทางการศึกษาอย่างยั่งยืน**

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล “ลดช่องว่าง สร้างโอกาสทางการศึกษา”

วัตถุประสงค์

- ❖ สนองแนวพระราชดำริด้านการศึกษา
- ❖ แก้ไขปัญหาขาดแคลนครู ครูไม่ครบชั้น และครูสอนไม่ตรงวิชาเอก
- ❖ ให้นักเรียนในชนบทห่างไกลสามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม รวมทั้งการศึกษาของประชาชนทั่วไป

กระบวนการดำเนินงาน : ปรับห้องเรียน เปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ สู่คุณภาพผู้เรียน

ต้นทาง

- ปรับผังรายการมุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น
- พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning)

กลางทาง

- เพิ่มช่องทางการเข้าถึง DLTV (พัฒนาเว็บไซต์ & แอปพลิเคชัน)
- ปรับห้องเรียนต้นทางที่ออกอากาศและใช้อุปกรณ์ทันสมัย
- เปลี่ยนระบบการเป็นแบบบันทึกรายการ

ปลายทาง

- พัฒนาครูโรงเรียนปลายทาง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียน
- จัดสภาพห้องเรียนเหมาะสมและมีอุปกรณ์การเรียนรู้ครบถ้วน
- ติดตามประเมินผลนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ผลการดำเนินงาน

นักเรียน นักศึกษาได้เรียนรู้ครบถ้วนตามมาตรฐานตัวชี้วัด ควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม

สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาของนักเรียนโรงเรียนปลายทาง

ประชาชนทุกกลุ่มวัย ทุกช่วงวัย สามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพได้ทุกที่ ทุกเวลา

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับประชากรทุกกลุ่มวัย

ยึดหลักความมีเหตุผลและความพอประมาณ

สร้างการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ควบคู่การมีคุณธรรม

สร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้ด้อยโอกาส สามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม

พัฒนาเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ การศึกษาสองทางและการขยายผล

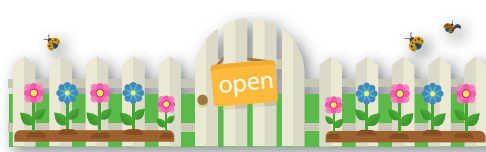
ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ : การพัฒนคนในทุกมิติให้เป็นคนดี เก่ง มีคุณภาพ มีสัมมาชีพสามารถพึ่งพาตนเอง มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคม และเป็นพลเมืองดีของชาติ

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

๔ การศึกษาที่มีคุณภาพ

"লেখব রেখো

เท็ชงรวิ วุฒิอาสา"

ด้านการส่งเสริมอาชีพ รางได้ และพัฒนาคุณภาพชีวิต

วุฒิอาสา จ.พัทลุงจัดสัมมนาเชิงวิชาการ เมื่อวันที่ ๒๕ ก.พ. ๒๕๖๔ พล.ต.นราศักดิ์ เชียงสุข ประธาน และวุฒิอาสา จ.พัทลุง จัดสัมมนาเชิงวิชาการ และถอดบทเรียน “เศรษฐกิจพอเพียง...เลี้ยงชีพ สู้วิกฤตภัย Virus Covid ” โดยมีนายเสรี ศรีหะไตร อดีต ผวจ.พัทลุง เป็นวิทยากรร่วมกับวุฒิอาสา จ.พัทลุง รวมทั้งจัด Work Shop ด้านความมั่นคงทางอาหารบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง **คอนโดเต้เย็นข้างบ้าน เอทีเอ็มข้างกาย และสร้างรายได้สมดุล** ณ ศูนย์เรียนรู้สวนเกษตรประยุกต์ บ้านนายทวี นวนเรือง อ.ศรีบรรพต

เรียนรู้อาชีพชุมชน วุฒิอาสา จ.นนทบุรี ได้แก่ น.ส.ประภาพร พิณประไพวงศ์ นายศิลป์ชัย อ้นอยู่ ว่าที่ร้อยตรี สุรพงษ์ สีนธรา และนางประภัสสร แถบทอง ร่วมเป็นวิทยากรสาธิต “การทำบ๊ะจ่างสูตรชาวจีน” และ “การทำปุ๋ยหมัก แบบไม่พลิกกลับกอง” ในโครงการเรียนรู้อาชีพชุมชน ประจำปี ๒๕๖๔ ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เพื่อนำไปประกอบอาชีพ และเสริมสร้างรายได้ เมื่อวันที่ ๓๑ มี.ค. ๒๕๖๔ ณ โรงไฟฟ้าพระนครเหนือ

ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

สงกรานต์ สุขใจ สร้างความตระหนัก ขับอย่างปลอดภัย เมื่อวันที่ ๘ เม.ย. ๒๕๖๔ ผศ.ดร.สุทธิชัย ปัญญโรจน์ วุฒิอาสา จ.พะเยา เป็นวิทยากรบรรยายในหัวข้อ “สงกรานต์ สุขใจ สร้างความตระหนักขับอย่างปลอดภัย” ให้แก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) จ.พะเยา และร่วมจัดรายการวิทยุในรายการ “**สัณจรปลอดภัย**” ระบบ FM 92.25 KHz ณ สวท. พะเยา

ให้ความรู้เกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ของ ครอบครัว นายสมชาติ เจริญวิลาศพงษ์ ประธาน วุฒิอาสา จ.ราชบุรี ร่วมจัดรายการวิทยุกับสำนักงานพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ จ.ราชบุรี เรื่อง “**วันแห่งความรักกับครอบครัว**” และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต ๒ จ.ราชบุรี เรื่อง “**การแสดงออกถึงความรักในครอบครัว**” ในรายการเรื่องเล่าชาวเมืองโอ่ง ระบบ AM 1593 KHz ณ สวท. ราชบุรี เมื่อวันที่ ๒ และ ๙ ก.พ. ๒๕๖๔

ด้านการสาธารณสุขและสังคมสงเคราะห์

มอบอุปกรณ์กันหนาวและ อุปกรณ์การเรียน วุฒิอาสา จ.อุดรธานี โดยนางมาณี พลเยี่ยม และ ร.ต.สิม ช่างกดี พร้อมทีมงาน เป็นตัวแทนมอบผ้าห่มกันหนาว เครื่องนุ่งห่ม พร้อมอุปกรณ์การเรียนการสอนให้นักเรียนโรงเรียนบ้านค้อ อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร ภายใต้โครงการ “**เสื้อซ่อนเล็บ LAW TU สู้โควิด ด้านภัยหนาว**” เมื่อวันที่ ๒๘ ม.ค. ๒๕๖๔

ลงพื้นที่ตรวจสอบ และให้คำแนะนำร้านชำ

เมื่อวันที่ ๔ ก.พ. ๒๕๖๔ นายประชา มณีกุล

วุฒิอาสา จ.ปัตตานี และที่ปรึกษาทีมงานคุ้มครองผู้บริโภค ร่วมกับโรงพยาบาลยะรัง ลงพื้นที่ตรวจสอบและให้คำแนะนำร้านชำในเขตพื้นที่ ต.สะโนอ อ.ยะรัง เกี่ยวกับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพมาจำหน่ายให้ถูกต้องตามกฎหมาย การจัดระเบียบร้านชำ ตรวจสอบยาที่จำหน่าย และเยี่ยมสถานที่ผลิตเบเกอรี่

พัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ วุฒิอาสา กลุ่มสุขภาพ ได้แก่ นายสรศักดิ์ ญวดคำสวัสดิ์ รศ.ดร.สุรีย์ จันทรมลิต นายปรีชา สุตันตัต ศ.ดร.สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ และรศ.ดร.ยวดี รอดจากภัย ร่วมประชุมกับกรรมการสมาคมวิชาชีพสุขภาพ เพื่อติดตามงานโครงการของสมาคมปี ๒๕๖๔ และดำเนินงานด้านสุขภาพเพื่อพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ เมื่อวันที่ ๑๓ มี.ค. ๒๕๖๔ ณ พงษ์สิทธิ์ดาการ กรุงเทพฯ

บริจาคสิ่งของ และให้กำลังใจบุคลากรทางการแพทย์และ ผู้ป่วยใน Hospital

เมื่อวันที่ ๑๐ พ.ค. ๒๕๖๔ นายกำจัด พรหมธรรม ประธาน และวุฒิอาสา จ.เพชรบุรี บริจาคเงิน สิ่งของ และ น้ำดื่มให้ รพ.ชะอำ และ รพ.พระจอมเกล้า ณ ศูนย์กักตัวบุคคลเสี่ยงในพื้นที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม

เสวนาวิชาการ "เมืองเปลี่ยน เปลี่ยนเมือง..." เมื่อวันที่ ๒๔ ก.พ. ๒๕๖๔ รศ.ศิริพร สุมธรัตน์ วุฒิอาสา จ.สุรินทร์ เป็นวิทยากรในการเสวนาทางวิชาการเรื่องประวัติศาสตร์สุรินทร์ “**เมืองเปลี่ยน เปลี่ยนเมือง...**” โดยเสนอจุดเปลี่ยนที่สำคัญคือ การค้นพบองค์ความรู้ใหม่ที่แสดงให้เห็นว่าเมืองสุรินทร์เคยเป็นเมืองใหญ่ที่มีความเจริญมาแล้วอย่างน้อย ๑,๔๐๐ ปี ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ฝึกอบรมศิลปะการแทงหยวกกล้วย และร่วมกิจกรรมในงานเทศกาลมหาชาติ

เมื่อวันที่ ๒ และ ๙ มี.ค. ๒๕๖๔ พันจ่าเอก สุรเดช เดชคง ประธานและวุฒิสมาชิก จ.อ่างทอง จัดกิจกรรมฝึกอบรมศิลปะการแทงหยวกกล้วย (ลายหยวก) และจักหยวก (การต่อยอดลายหยวก) ให้แก่นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป ณ ศูนย์วังเดือน อากาศ สุรพันธ์ จ.อุทัยธานี และร่วมแสดงศิลปะการแทงหยวกกล้วยในงานเทศกาลมหาชาติ เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๖๕ พรรษา เมื่อวันที่ ๒ เม.ย. ๒๕๖๔ ณ สถาบันเทคโนโลยีจิตรลดา พระราชวังดุสิต

ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พิจารณาจัดสร้างสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติฯ นายเฉลิมอภิวัต ประธานวุฒิสมาชิก

และรองประธานสภาวัฒนธรรม จ.พระนครศรีอยุธยา เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการพิจารณาจัดสร้างสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติฯ สวนแม่ สวนลูก และจัดทำแผนที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด รวมทั้งประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติฯ ณ ศาลากลางจังหวัด เมื่อวันที่ ๒ ก.พ. ๒๕๖๔

จัดตั้งพิพิธภัณฑ์ฟอสซิลหรือมานุษยชาติ เมื่อวันที่ ๙ มี.ค. ๒๕๖๔

นายพงศ์จักรกฤษณ์ สิทธิสุขย์ ประธานวุฒิสมาชิก จ.สตูล ทหารเรือกับผู้บริหารโรงเรียนศรีธรมาศึกษา เรื่อง การจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ฟอสซิลหรือมานุษยชาติ ซึ่งเป็นโรงเรียนหนึ่งในสองแห่งของประเทศไทยที่ค้นพบฟอสซิลอายุ ๕๔๓ ล้านปี และสอนให้นักเรียนทำของที่ระลึก อีกทั้งได้หารือกับผู้ดำเนินการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสตูล เกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้อำนวยการอุทยานธรณีจังหวัดสตูล และจัดตั้งป้ายเมืองเก่าจังหวัดสตูล

ด้านอื่น ๆ

เข้าพบผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์และประชุมขับเคลื่อนการทำงาน เมื่อวันที่ ๓ มี.ค. ๒๕๖๔ นายฉัตรชัย ชุมชุม ประธานและวุฒิสมาชิก จ.สุรินทร์ เข้าพบนายสุวพงศ์ กิติภัทย์พิบูลย์ ผวจ. สุรินทร์ เพื่อแนะนำวุฒิสมาชิก รายงานผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และการดำเนินงานในระยะต่อไป และเมื่อวันที่ ๘ มี.ค. ๒๕๖๔ ได้จัดประชุมวุฒิสมาชิก ประจำเดือนมีนาคม ๒๕๖๔ เพื่อหารือการขับเคลื่อนงานร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ณ ห้องประชุมศาลากลางจังหวัด

ประชุมวุฒิสมาชิก ระดับจังหวัด

❖ **อุดรธานี** เมื่อวันที่ ๑๓ ก.พ. ๒๕๖๔

นายชวน บุญแสนแผน ประธานวุฒิสมาชิก จ.อุดรธานี เป็นประธานการประชุมสามัญประจำปี เพื่อปรึกษาหารือปัญหาอุปสรรค การดำเนินงาน และการดำเนินงานในระยะต่อไป ณ ห้องประชุมบ้านโนนสวรรค์ ต.เซียงยืน

❖ **นครศรีธรรมราช** นายภาสวัต

รัตนศรี ประธานวุฒิสมาชิก จ.นครศรีธรรมราช เป็นประธานการประชุมประจำเดือนเมษายน เพื่อเตรียมการกิจกรรมวันพระยาศรีธรรมมาศกราช งานรูปหล่อพังพการทหารเอกแห่งนครศรีธรรมราช และพัฒนา ด้านสาธารณะ เมื่อวันที่ ๘ เม.ย. ๒๕๖๔ ณ ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช

❖ **นนทบุรี** วุฒิสมาชิก จ.นนทบุรี จัดประชุมสามัญประจำปี

๒๕๖๓ เพื่อทบทวนการขับเคลื่อนงานที่ผ่านมาร่วมกับภาคีเครือข่าย โดยมีนายสุจินต์ ไชยชุมศักดิ์ ผวจ. นนทบุรี กล่าวเปิดการประชุม และนายวิษณุพิพัฒน์ ดิวงค์สกุล ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์การพัฒนาความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคม สสช. กล่าวถึงบทบาทของวุฒิสมาชิก การสนับสนุน และเชื่อมโยงเครือข่ายภาคีการพัฒนา รวมทั้งประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานผ่านสื่อของ สสช. และมูลนิธิพัฒนาไท โดยมีวุฒิสมาชิก เข้าร่วมประชุม จำนวน ๑๑๒ คน ณ สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคกลาง สสช. เมื่อวันที่ ๑๙ ก.พ. ๒๕๖๔

ให้ความเห็นกรอบแผนพัฒนา

ฉบับที่ ๑๓ เมื่อวันที่ ๘ เม.ย. ๒๕๖๔

นายพงศ์จักรกฤษณ์ สิทธิสุขย์ ประธานวุฒิสมาชิก จ.สตูล และนายพิเชษฐสุดเดือน ที่ปรึกษาประธานวุฒิสมาชิก เข้าร่วมประชุมระดมความคิดเห็นต่อ

“กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)” ระดับกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน (จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส) จ.สงขลา และ จ.สตูล ของ สสช. โดยร่วมแสดงความคิดเห็นในหลากหลายประเด็น เช่น การศึกษา การเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และสวัสดิการผู้สูงอายุ เป็นต้น

ขอแสดงความยินดี นางวิภา

โตสิริกุลชัย วุฒิสมาชิก จ.นนทบุรี

ได้รับการคัดเลือกเป็น “สตรีดีเด่น

ด้านการพัฒนาชุมชนระดับอำเภอ

อ.บางกรวย” เนื่องในวันสตรีสากลประจำปี ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๙ มี.ค. ๒๕๖๔

ณ โรงแรมนนทบุรี พาเลซ และนายชคดี นนทสวัสดิ์ศรี วุฒิสมาชิก จ.นนทบุรี

และประธานแปลงใหญ่ทุเรียน อ.บางกรวย ได้รับรางวัลชนะเลิศ “เกษตรกร

ดีเด่น สาขาอาชีพทำสวน” ประจำปี ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๙ มี.ค. ๒๕๖๔

ณ ศาลากลางจังหวัดนนทบุรี

กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

วุฒิสภาฯ ท่านใดต้องการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งาน องค์ความรู้ รวมทั้งข้อคิดเห็นต่างๆ สามารถส่งมาที่

กองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพและความเท่าเทียมทางสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๔๖๒ ถ.กรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กทม. ๑๐๑๐๐ หรือ

brainbank@nesdc.go.th

๐-๒๒๘๐-๔๐๘๕ ต่อ ๓๕๑๒, ๓๕๑๖, ๓๕๒๔

๐-๒๒๘๒-๔๑๕๘, ๐-๒๒๘๑-๖๑๒๗

Brainbank NESDC-ธนาคารสมอง สภาพัฒนาฯ

<http://brainbank.nesdc.go.th>

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน

ใบอนุญาตที่ ๑๔/๒๕๖๑

ปณ.ทำเนียบรัฐบาล

เหตุขัดข้องที่นำจ่ายผู้รับไม่ได้

- ☐ ๑. จำหน่ายไม่ชัดเจน
- ☐ ๒. ไม่มีเลขที่บ้านตามจำหน่าย
- ☐ ๓. ไม่ยอมรับ
- ☐ ๔. ไม่มีผู้รับตามจำหน่าย
- ☐ ๕. ไม่มารับภายในกำหนด
- ☐ ๖. เลิกกิจการ
- ☐ ๗. ย้ายไม่ทราบที่อยู่ใหม่
- ☐ ๘. อื่นๆ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ธนาคารสมอง กองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพและความเท่าเทียมทางสังคม

๔๖๒ ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๒๘๒-๔๑๕๘ โทรสาร ๐-๒๒๘๒-๔๑๕๘, ๐-๒๒๘๑-๖๑๒๗ เว็บไซต์ <http://brainbank.nesdc.go.th>